



www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
**Şəkiddə faciə -
meyiti
dostunun
evindən
tapıldı**
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 noyabr 2017-ci il Bazar ertəsi № 230 (6844) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**BTQ-yə erməni təhlükəsi - Tiflis
separat anlaşmaya gedəmi?**



"Gürcüstan üçün
bu yolu seçmək
ən ağılsız variant
olardı..."

yazısı səh.3-də

**Gəncə İcra Hakimiyyətinin
sektor müdirindən başçıya və
müavininə şok ittiham**

yazısı səh.10-də

**Ermənilərin "ikinci dövlət" xülyası
necə puç oldu - iki prezident**

yazısı səh.11-də

**Neft sürətlə bahalaşır:
1 dollar artım ölkəyə gündə
400 min dollar gətirir**

yazısı səh.6-də

**Ekspertdən Kremlin 5 rayon üçün
3 şərtinə ilginç şərh: "Tələdir..."**

yazısı səh.9-də

**Toy-yas və qəbiristanlıq
israfçılığı: kompleksdən
niyə qurtula bilmirik?**

yazısı səh.4-də

**Rusiyanın erməni kökənli
"boz kardinalı" getsə...**

yazısı səh.9-də

**Gərgin insanları olan Gəgiran -
əməkdaşımız Lənkəranın ucqar
dağ kəndindən yazır**

yazısı səh.14-də

**Teatr rəhbəri ilə qalmaqal yaşayan
aktyora vəzifə verildi**

yazısı səh.2-də

**21-ci əsrin yeni bəlası -
piratçılığın sərhədləri
niyə genişlənir?**

yazısı səh.15-də

MTN istintaqında şok həbs: "qara kassa" tutuldu

ELDAR MAHMUDOV HƏBSƏ GEDİR - NİYƏ MƏHZ İNDİ...

Bakı Hərbi Məhkəməsinin qərarı ilə barəsində 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilən Vüqar Mahmudov sabiq MTN şefinin tək-cə əmisi oğlu deyil, həm də bütün sirtinin daşıyıcısıdır; 2 il sonra istintaqa çağırılan Eldar Mahmudovun həbs ehtimalının ilk dəfə olaraq bu qədər ciddiləşməsi barədə sensasion iddialar... yazısı səh.5-də



musavat.com
Togrul İsmayil

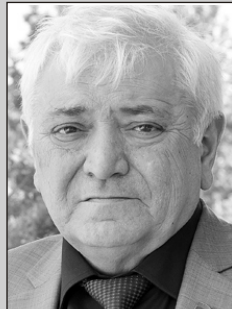
Kreml Sərkisyanın "İlgəyi"ni sıxır - Azərbaycan planı

Ermənistan prezidenti Moskva səfəri zamanı "yanı" da bilər: İrəvanda yüngül saray çevrilişi istisna deyil; Azərbaycan və Türkiyə liderlərinin açıqlamalarında düşməni təlaşlandıran şifrəli mesajlar yazısı səh.8-də



**Tofiq Zulfüqarov:
"Deputatlıq
haqda hələ
fikirləşməmişəm,
amma
prezidentlik..."**

yazısı səh.7-də



**Aqil Abbasdan
Azərbaycan
futbolu ilə bağlı
ilginç
açıqlamalar**

yazısı səh.6-də



**Tanınmış
sənətçilər
Fədaye Laçına
azadlıq
istədilər**

yazısı səh.13-də

6 noyabr 2017



Paytaxtda mal eti ucuzlaşıb?

Bakıda dana və quzu etinin qiyməti ucuzlaşıb. Bir neçə gün əvvəl qəddər 11-12 manata təklif edilən dana etinin qiyməti 10 manata, 13 manata təklif edilən quzu etinin qiyməti isə 11 manatda qərarlaşıb. Ət kəsimi məntəqlərindəki satıcılar Modern.az-a bunun alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsilə əlaqəli olduğunu deyiblər.

Qeyd edək ki, 2015-ci ildə baş verən iki devalvasiyadan sonra ərzaq və qeyri-ərzaq məhsullarının qiyməti sürətlə bahalaşmışdır. Devalvasiyadan əvvəl dana etinin qiyməti 7 manat 7 manat 50 qəpik, quzu eti isə 8 manat 8 manat 50 qəpik olub. Sürətli bahalaşma ölkədə alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsinə rəvac verib. Xüsusilə et və et məhsulları bahalaşmışdır.

Yay mövsümündə etin ucuzlaşmasına adət edən insanlar bu il əksi ilə qarşılaşıb. Belə ki, devalvasiyadan sonra 10 manat 50 qəpiyə qədər ucuzlaşan dana eti yay boyu 11-12 manata, əvvəllər 12 manata təklif edilən quzu eti isə 13 manata satılırdı. Artıma həm də otun bahalaşması səbəb olmuşdu. Belə ki, 2 manat-2 manat 50 qəpiyə satılan ot bağlaması yay aylarında 4 manat 50 qəpiyədək bahalaşmışdı.

Bu gün Bakıda 20° isti olacaq



Bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, axşam bəzi yerlərdə yağış yağacağı ehtimalı var.

Şimal-qərb küləyi gündüz cənub küləyi ilə əvəz olunaçaq. Havanın temperaturunun gecə 11-14° isti, gündüz 16-20° isti, Bakıda gecə 12-14° isti, gündüz 18-20° isti olacağı gözlənilir. Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 766 mm civə sütunu təşkil edəcək. Nisbi rütubət gecə 70-80%, gündüz 45-55% olacaq.

Noyabrın 6-da Azərbaycanın əksər rayonlarında hava şəraiti əsasən yağmursuz olacaq, lakin səhər və gündüz bəzi cənub rayonlarında yağış yağacağı gözlənilir. Səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq, şərq küləyi esəcək. Havanın temperaturunun gecə 4-9° isti, gündüz 16-21° isti, dağlarda gecə 3-8° isti, gündüz 12-17° isti olacağı gözlənilir.

Putin Trampa bunları müzakirə edəcək

Rusiyanın ABŞ-dəki səfiri Anatoli Antonov Rusiya və ABŞ prezidentlərinin görüşündəki mümkün müzakirə mövzularını açıqlayıb. Axar.az xəbər verir ki, bu barədə səfir Rusiya-Amerika Alimləri Assosiasiyasının konfransı zamanı jurnalistlərə danışıb.

Antonovun sözlərinə görə, prezidentlərin görüşündə əsas gündəm beynəlxalq terrorçuluqla mübarizə, Suriya məsələsi və Şimali Koreya ətrafındakı gərgin vəziyyət ola bilər.

Qeyd edək ki, bir qədər əvvəl Kreml sözçüsü Dmitri Peskov görüş reallaşarsa, böyük ehtimalla Pxenyanın nüvə probleminin müzakirə ediləcəyini açıqlamışdı.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Bu gün Nalbəndyan yəhudi dövlətinə iki günlük səfərə gedir

Ermənistanın İsrailə yaxınlaşmaq istəyində əsas hədəf

Ermənistanın xarici işlər naziri Edvard Nalbəndyan bu gün İsrailə iki günlük səfərə gedəcək. Ümumiyyətlə, son zamanlar işğalçı Ermənistanın İsrailə yaxınlaşmağa cəhd etdiyi müşahidə olunur. Ermənistan Azərbaycanın strateji tərəfdarı olan bu ölkədən nə umur? Bu səfər Azərbaycanın zərərinə ola bilərmi?

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, İsrail-Azərbaycan münasibətləri Ermənistanı ən çox narahat edən məsələdir: "Bunun isə bir çox səbəbləri var: əvvəla, yəhudi diasporu və lobbisi dünyada ən güclü və nüfuzlu diaspor və lobbidir. Bir çox strateji məsələlərdə yəhudiləri təkrarlamağa çalışan, xalq-ordu, diaspor-dövlət quruculuğuna iddia edən ermənilər üçün bu, çox böyük maneədir. Ermənilər bu reallıqla barışa bilməsələr də, hesablaşmaq məcburiyyətindədirlər. İsrailin Azərbaycanla münasibətləri isə erməniləri bu müstəvidə rəqabətə çəkir. Başqa bir amil Azərbaycan-İsrail hərbi əməkdaşlığı ilə bağlıdır. Bu təkcə Ermənistanı deyil, onun tarixi himayəçisini də narahat edir. İsraildən alınan ən müasir silahlar Azərbaycanın arsenalını gücləndirir, Rusiya isə bunun müqabilində Cənubi



Qafqazdakı mövqelərini və mövcud status-kvonu qorumaq üçün Ermənistanı müxtəlif yollarla, əslində isə əvəzsiz silah vermək məcburiyyətində qalır. Azərbaycanı isə silah-sursat, hərbi texnika məsələsində özündən asılı sala bilmir. Son dövrlərdə Ermənistan rəsmilərinin İsrailə tez-tez səfər etmələri də buradan qaynaqlanır".

Politoloq erməni xarici işlər nazirinin İsrailə səfərinin Azərbaycanın maraqlarına ciddi zərər vura biləcəyini düşünür: "Azərbaycan-İsrail münasibətləri strateji xarakter daşıyır və Ermənistan bu məsələdə həm demoqrafik, həm də etno-mədəni və siyasi baxımdan öncədən məğlub du-

□ Etibar SEYİDAĞA



Erməni nazir Ukraynadan qaçmağa hazırlaşır

Ukraynanın Daxili İşlər naziri Arsen Avakov ölkədən qaçmağa hazırlaşır. Axar.az xəbər verir ki, bu barədə yerli "Vesti" nəşri informasiya yayıb.

Məlumatla görə, Arsen Avakov Ukrayna Prezidenti Pyotr Poroşenkonun devriləcəyi halda ölkəni tərk edəcək. Müxtəlif ölkə pasportlarına, həmçinin həmin ölkələrdə mülkiyyətə sahib olan erməni nazir Ukraynadan qaçmaq üçün bunlardan istifadə edəcək.

Onun Panama vətəndaşlığı və Malyorka şəhərində 675 kvadrat metr ərazisi olan dəbdəbəli villaya sahib olduğu bildirilib. Dəniz sahilində yerləşən villada 5 yataq otağı, eyni sayda vanna otağı və 12 maşınlaq qaraj olduğu qeyd olunub. Avakovun xaricdəki mülklərinin ümumi dəyəri isə 12 milyon avro olaraq qiymətləndirilir.



Teatr rəhbəri ilə qalmaqal yaşayan aktyora vəzifə verildi

İrəvan Dövlət Dram Teatrının direktoru İftixar Pirişev ilə qalmaqal yaşayan və teatrdan uzaqlaşdırılan tanınmış aktyor Əjdər Zeynalova vəzifə verilib. Musavat.com xəbər verir ki, o, bu haqda sosial şəbəkədə məlumat yayıb: "Bu vəsiqə mənə gün-gündən inkişaf edən, çiçəklənən dövlətimizi, hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının apardığı siyasəti dəstəkləyən bir insan kimi verilən ilk ictimai vəzifə və çox qiymətli dəyər oldu. Mən Azərbaycan Dövlətçiliyinə və Prezidentinə Milli Dəstək Mərkəzinin, Qərbi Azərbaycan Komitəsinin İrəvan Təşkilatının sədri seçildim. Bu etimada görə öz dərin təşəkkürümü bildirirəm".

□ KÖNÜL

Rumıniya Ermənistandakı qalmaqallı səfirini geri çağırır

Rumıniya prezidenti Klaus Yohannis ölkəsinin Ermənistandakı səfiri Sorin Vasileni fəvqəladə və səlahiyyətli səfir vəzifəsindən geri çağırır. "Report"un Şərqi Avropa bürosu xəbər verir ki, dövlət başçısı bununla bağlı sərəncam imzalayıb.

Xatırladaq ki, diplomat Ermənistandakı Amerika Universitetində çıxışı ilə diqqəti cəlb edib. Belə ki, konfrans zamanı bir tələbənin sualını cavablandıran səfir S. Vasile antisemit və homofob bəyanatları ilə yadda qalıb. Təcili olaraq Rumıniya Xarici İşlər Nazirliyinə çağıraraq izahatı alınan diplomat ardından işlətdiyi ifadələrə görə üzr istəyib.

1995-ci ildən Rumıniya XİN-də işə başlayan S. Vasile ölkəsinin Rusiya, Polşa və Xorvatiyadakı səfirliklərində müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. 50 yaşlı diplomat 2013-cü ildən Rumıniyanın Ermənistandakı səfiri vəzifəsinə təyin olunub.



Tatar dilinin məcburi tədrisi ətrafında qalmaqal

Rusiyada muxtariyyət statusuna malik Tatarıstan Respublikasında orta məktəblərdə tatar dilinin tədrisi ilə bağlı qalmaqal yaşanır. APA-nın "RIA Novosti" agentliyinə istinadən verdiyi məlumata görə, Tatarıstan Prokurorluğu Tatarıstan Təhsil və Elm Nazirliyinin noyabrın 3-də hazırlayaraq yaydığı ibtidai, ümumi və orta təhsil müəssisələrində tatar dilinin öyrənilməsinin məcburi olması barədə metodiki tövsiyəsini qanunsuz sayıb.

Tatarıstan Prokurorluğunun yaydığı məlumatda metodiki tövsiyənin Rusiyanın federal qanunvericiliyinə və standartlarına uyğun olmadığı qeyd edilib. Prokurorluq hesab edir ki, regional Təhsil və Elm Nazirliyi öz səlahiyyətlərindən kənar çıxıb. Tatarıstan Prokurorluğu Tatarıstan baş naziri Aoksey Pesošina müraciət edib. Müraciətdə metodiki tövsiyənin təcili ləğv edilməsi, məsul vəzifəli şəxslərin inzibati məsuliyyətə cəlb olunması tələb edilib. Eyni zamanda qərar qəbul edilməsi üçün toplanmış materialların istintaq orqanına göndəriləcəyi bildirilib.

Qeyd edək ki, Tatarıstan Təhsil və Elm Nazirliyi sentyabrda tatar dilinin təhsil müəssisələrində öyrənilməsi məsələsinə münasibət bildirib. Nazirlik bildirib ki, Rusiya Federasiyasının Konstitusiyası subyektlərin dövlət dili hüququnu tənzimləyir. Tatarıstan Konstitusiyasında da rus və tatar dilləri dövlət dili statusunda təsbit olunub. Tatarıstan Təhsil və Elm Nazirliyi buna görə tatar dilinin Tatarıstandakı bütün təhsil müəssisələrində mütləq öyrənilməli olan fənlər sırasında olduğunu açıqlayıb. Nazirlik tatar dilinin öyrənilməsi metodika və texnologiyasının hazırlanmasının başa çatdırılması üzərində iş getdiyini də bildirib.



kı olmadan hər hansı bir layihənin reallaşdırılması mümkün deyil. Gürcüstana yəqin ki, münasibətləri pozmaq lazım olmayacaq. Burada hər bir dövlət üçün başlıca faktor onun maraqlarıdır. Kimse inanmıram ki, dövlət və xalqın maraqlarını nəyəsə sat-sın. Ermənistan Qarabağ münasibəti üçün bu maraqları satıb nə qazanıb? Bölgədə reallaşdırılan saysız-hesabsız layihələrdən kənarda qalmaqla milyardlarla vəsait itirib. Hansı ki, bu vəsaitlər Ermənistana hava-su kimi lazımdır. Gürcüstan üçün nə vaxtsa bu yolu seçmək ən ağılsız variant olardı".

"Borçalı" Cəmiyyətinin sədri, siyasi şərhçi Zəlimxan Məmmədli Gürcüstanın təməlli bir dövlət olduğunu söylədi: "Gürcülər bəlkə də hər



Azərbaycan-Türkiyə-Rusiya üçlüyü baş tutsa...

Sərdar Cəlaloğlu: "Lavrov kimi simaları önə çəkmək düzgün deyil"

Əhəd Məmmədli: "Rusiya XİN başçısı bu məsələdə açar deyil"

Azərbaycan-İran-Rusiya üçtərəfli formatının baş tutması fonunda Türkiyə-Azərbaycan-Rusiya üçlü formatının alınmaması suallar doğurub. Bununla bağlı siyasi şərhçilərin mövqeləri müxtəlifdir. Son olaraq, politoloq Natiq Miri "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bu üçlüyün baş tutmaması səbəbləri kimi bir sıra arqumentləri önə çəkərək, ilk növbədə Rusiyadakı erməni lobbisinin və ölkənin erməni kökenli xarici işlər naziri Sergey Lavrovun başçılıq etdiyi şəbəkənin rolunu qeyd edib.

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu isə Lavrovun üçlü formatın yaradılmasında əsas mane kimi göstərilməsinin doğru olmadığını düşünür: "Amerika və digər Avropa dövlətlərinin Türkiyə ilə münasibətləri xeyli gərginləşib, baxmayaraq ki, ənənəvi müttəfiqlərdir. Müttəfiqlər Türkiyənin onların kiçik qardaşı olmasını istəyirlər. Türkiyə isə Rəcəb Tayyib Ərdoğan dönəmində Osmanlı gücünü geri qaytarmaq iddiası ilə ortaya çıxıb. Dünya gücü olmasa da, ən azından bölgəsal güc olmaq siyasəti aparır. Buna görə də rəsmi Ankara Kremlinə yaxınlaşmaqla müttəfiqlərinə mesaj göndərir ki, Türkiyə ənənəvi müttəfiqlər deyil, başqa güclə də müttəfiqlik edə bilər. Rusiya Avropanın PKK-ya verdiyi dəstəkdən də istifadə edərək, onun ən yaxın müttəfiqlərindən biri ilə əməkdaşlıq etməklə revans edir. Bu da təbii müttəfiqlik deyil. Bu, çox da irəli gedən deyil. Çünki NATO ölkəsi Türkiyə ilə Rusiyanın müttəfiqliyinin çox da irəli getməyəcəyi göz önündədir. Bu baxımdan Lavrov kimi simaları bu kimi yerlərdə və üçlü formatın alınmamasında önə çəkmək düzgün deyil. Türkiyə Rusiya ilə nə qədər müttəfiqlik yatarsa da, Kremlin Dağlıq Qarabağla bağlı mövqeyi dəyişməyəcək. Çünki bu münaqişə Rusiyanın Cənubi Qafqazda təsir dairəsini saxlamaq üçün bir vasitədir. Bu bir silahdır, kimsə də müharibədə silahından imtina etmər. Bu baxımdan Rusiyanın Dağlıq Qarabağ məsələsində Türkiyə ilə dostluq naminə hər hansı bir güzəştə gedəcəyini düşünmürəm. Yalnız Rusiya zəifləyəcəyi, imperiya siyasətindən imtina edəcəyi halda, Qarabağ məsələsində müəyyən bir dönüş ola bilər. Azərbaycan-Türkiyə-Rusiya üçtərəfli formatının yaranması mümkündür. Amma bu daimi və möhkəm bir ittifaq kimi yaranmayacaq. Dağlıq Qarabağ hələ Çar Rusiyası dövründə şimal qonşumuzun xarici siyasətinin əsas faktorlarından biri olub. Bunun Lavrova nə aidiyyəti atı var? Qarabağ problemi yaranan vaxt Lavrovun babasının babası da yox idi".

Politoloq Əhəd Məmmədli üçlü formatın yaranmamasına əsas səbəb kimi Rusiyanın xarici siyasətini göstərdi: "Türkiyə-Azərbaycan-Rusiya üçlü formatına və bu formatın gələcəkdə müttəfiqliyə çevrilməsinə əngəl olan şəxslər deyil, heç erməni lobbisi də deyil, əsas əngəl olan Rusiyanın xarici siyasətidir. Nə qədər ki, Rusiya öz imperiya ambisiyalarından əl çəkən deyil, Türkiyə və Azərbaycanla bu ölkənin səmimi müttəfiqliyindən söhbət gedə bilməz. Rusiya Qarabağı Ermənistandan vaz keçən deyil. Həmçinin Kremlin Krimdən, Suriyadan, Qarabağdan vaz keçmədiyini kimi, Türkiyə də bu yerlərdən vaz keçməyəcək. Güzəştlər olmasa, Türkiyə ilə Rusiyanın müttəfiqliyi mümkünsüzdür. Lavrov bu məsələdə açar deyil. Açar Qarabağ, Kırım, Suriya məsələləridir. Bu məsələlərin həlli güzəşt və uzlaşma yolu ilə gedir. Suriya məsələsində müəyyən qədər uzlaşma var. İndi əsas Qarabağ məsələsində uzlaşma qalır. Bu isə hələlik mümkün görünür. Çünki Ermənistan Qarabağı Azərbaycanın tərkibində görmür. Azərbaycan da Qarabağı özünü görmür. Bu çözümdə bir yolu var, müharibə".

□ Cavansir ABBASLI

BTQ-yə Ermənistan təhlükəsi

Tiflis separat anlaşmaya gedərmə?

Bakı-Tiflis-Qars dəmiryolu layihəsinin başa çatması və xəttin işə salınması günlərdir ciddi müzakirə obyektinə çevrilib. Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə daxilində dəmiryolu xəttinin önəmindən, bunun gələcəkdə hər üç ölkəyə verə biləcəyi töhfələrdən söz açılır.

BTQ-dən kənarda qalan düşmən Ermənistan isə şokdadır. Əgər layihənin icrası üçün işlər başladığı zaman erməni siyasi elitası bunun əhəmiyyətsiz olduğunu dilə gətirirdisə, indi tam əksini deyirlər. Artıq itirdiklərinin fərqi yoxdur.

Bu amil Azərbaycan və Türkiyəni narahat edən bir məsələni önə çıxarıb. Belə ki, blokada şəraitində olan Ermənistanın öz mallarını gürcü limanları vasitəsilə Avropa çixarıqları hər kəsə məlumdur. Bu isə gələcəkdə Gürcüstan hökumətinin eyni addımı BTQ vasitəsilə ermənilərə doğru ata biləcəyi barədə narahatçılıq suallar doğurub. Sualların yaranması isə səbəbsiz deyil. Çünki rəsmi Tiflis hər zaman Azərbaycanla əlaqələrə böyük önəm verdiyini desə də, bu əlaqələri qorumaqda daim maraqlı görünərsə də, limanlarını ermənilərin üzərinə açmağa davam edib.

Doğrudur, siyasi və iqtisadçı ekspertlər Gürcüstanın BTQ xətti ilə ermənilərin Avropaya çıxışlarına şərait yaratmayacağını deyirlər. Arqument kimi gürcülərin enerji təhlükəsizliyində Azərbaycan və Türkiyənin əsas rol oynayan iki dövlət olduğunu göstərilir. Bütün bunları nəzərə alan Gürcüstanın heç bir vaxt Azərbaycan və Türkiyənin düşməni olan Ermənistan üçün iki dövlətə qarşı "qırmızı xətt" keçməyəcəyi ehtimalları kifayət qədər böyük görünür.

Sabiq maliyyə naziri, iqtisadçı alim Fikrət Yusifov he-



Fikrət Yusifov:
"Gürcüstan üçün bu yolu seçmək ən ağılsız variant olardı"

sab alim Fikrət Yusifov he-sab edir ki, nə zamansa Gürcüstan Ermənistanı bu xəttə qoşa bilər: "Bu fikirlərin səslənməsi haradasa təbiidir. Amma reallıq tam başqadır. Hesab edirəm ki, Gürcüstanla Azərbaycan arasında işbirliyi, strateji müttəfiqlik, Bakı-Tiflis-Ceyhan boru kəmərinin Gürcüstan üzərindən keçirilməsi, indi də Bakı-Tiflis-Qars dəmiryolu xəttinin bu ölkə üzərindən keçirilməsi və gələcəkdə Gürcüstanla bu yöndə əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsi fonunda bu ölkənin nə zamansa Azərbaycanın torpaqlarını işğal etmiş bir dövlətə belə bir şərait yaradacağı inandırıcı görünür. Əgər Ermənistan torpaqlarımızı işğal edib, bölgədə bu cür aqressiv nümunə sərgiləməsəydi, həm Bakı-Tiflis-Ceyhan boru kəmərinin, həm də Bakı-Tiflis-Qars dəmiryolunun Ermənistan üzərindən keçməsi iqtisadi cəhətdən daha sərfəli idi. Amma bu ölkə işğalçılıq niy-



Zəlimxan Məmmədli:
"Azərbaycanla Gürcüstan qədr maraqları üst-üstə düşən üçüncü bir dövlət yoxdur"

yətindən əl çəkmediyinə görə bu xətlər Gürcüstan üzərindən keçirildi. Təbii ki, həmin xətlərin Gürcüstan üzərindən keçirilməsi rəsmi Tiflisə kifayət qədər iqtisadi və maliyyə dividendləri gətirir. Düşünürəm ki, Gürcüstan bunları bilib-bilə nə zamansa ermənilərə bu şansı versin. Əgər bunu edərsə, Azərbaycanla münasibətlərində çox böyük gərginlik yarana bilər. Hətta Gürcüstanda bugünkü deyil, başqa bir hakimiyyət belə olsa, bu addımı atacağını düşünürəm. Bu, çox böyük siyasi yanlışlıq, Azərbaycan kimi yaxın strateji müttəfiqlə əlaqələrin pozulması olardı. Praktiki olaraq bu heç inandırıcı görünür, nə bu gün, nə sabah, nə də uzaq bir perspektivdə. Əgər belə bir şey baş verərsə, bundan sonrakı transmilli layihələrdə Gürcüstanın iştirakı praktiki olaraq mümkün olmayacaq. Azərbaycan regionda dövlət olaraq çox aparıcı bir gücdür. Bu regionda ölkəmizin iştirak-

cəhətdən öz maraqlarını qoruyan, bölgədə öndə olan unikal bir xalqdır. Tarixi də, baş verənləri də, düşmənlərini də unutmayan bir xristian dövlətdir. Gürcüstan Türkiyə və Azərbaycanla müttəfiqdır. Burada iqtisadi və siyasi maraqlar birləşir. Regional təhlükəsizlik məsələləri də birlikdə müzakirə edilir. Mənə elə gəlir ki, Gürcüstan öz yolunu çox doğru seçib, yeni türk-müsəlman birliyi ilə Avropaya inteqrasiya xətti. Ermənilərin "Böyük Ermənistan" proyektini çərçivəsində Gürcüstanı da təhdid etdikləri barədə onlarda informasiyalar var. Gürcü alimləri ilə əlaqələrim var, onlar bunu etiraf edirlər. Artıq siyasətçilər - iqtidarlı-müxalifətli bu regionda Türkiyə və Azərbaycanla Gürcüstanın gələcəyini qaranlıq görürlər. Ermənistan öz-özünü bataqlığa salıb. Gürcüstan bütün reallıqları nəzərə alıb Qarabağ məsələsinə görə Ermənistanla sərhədləri də kəsmək istəmir. Hansı ki, Rusiya Gürcüstanın ərazi bütövlüyünə təvəvüz etdi, amma Azərbaycan tərəfi Kremlinə strateji müttəfiqliyi davam etdirdi. Yəni hər bir ölkənin öz siyasi maraqları var. Amma ortaq maraqlar var ki, Qafqaz dövlətləri içərisində Azərbaycanla Gürcüstan qədr maraqları üst-üstə düşən üçüncü bir dövlət yoxdur. Ola bilər ki, Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstanın Ermənistanla bağlı ortaq qərarı formalaşsın, nəticədə Ermənistan gələcəkdəki layihələrə qoşulsun, hətta bir sıra xətlər Ermənistan üzərindən keçsin. Amma bunun şərtləri təvəvüzkarlıqdan ermənilərin əl çəkməli, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə olan təhdidlərindən imtina etməli, Türkiyə ilə bağlı da eyni şərti qəbul etməli kimi tələblər ola bilər".

□ Cavansir ABBASLI



"İki qız tutan" oğlan və mirtlaşanlar dəstəsi

Samir SARI

"Dayı, mənə pul lazımdır, iki dənə qız tutmuşam, onlara xərcləyəcəm". Bu sözləri mənə avtomobil təmiri sexində bir cavan oğlan dedi. Həmin vaxt mən ehtiyat hissələr satan mağazadan aldığım "dördəyək" releni ustaya vermək üzrəydim.

"Qız tutan" oğlanın üzünə diqqət yetirdiyim ikinci saniyədə bəlli oldu: yazıq psixi xəstədir. Üz-gözündə və danışq tarzində xəstəliyin əlamətlərini açıq-aşkar daşıyırdı.

Usta ona acıqlandı, dedi, müəllimlə ustaları səhv salma, get qızlara xərcləmək üçün pulu onlardan istə.

Sözəbaxan gənc idi, dərhal qonşu sexə keçdi və orda öz yağlı kombinezonunu əynindən çıxarmaq üzrə olan 30-35 yaşlı ustaya dedi: "Dayı, pul lazımdır, iki dənə qız tutmuşam, onlara xərcləyəcəm".

Görünür, usta onu tanıyırdı, dedi, əə, moşennik, hardadır tutduğun qızlar, götür aparacaq, pulu mən xərcləyəm.

Bu əsnada qəhqəhə sədələri gəldi. Ətrafdakı 4-5 gənc (bunlar o biri ustaların şagirdləridi) ustaya xəstənin dialoquna gülürdülər.

Oğlana o cümləni məhz onlar öyrətmişdilər. Bəliyd. Çünki, o, əzbərlədiyi sözü təkrar edə-edə sex-sex gəzdikcə bu gədelər də onun dalınca gəzir, onun danışdıqlarına gülür, öz ələmlərində məzələnirdilər.

Mənim ustam izahat verdi ki, uşağ bir az səydir, bu lotular da onu öyrədirlər, danışdırır, mirt tuturlar.

Soruşdum: "Bəs ona pul verən olurmu burada?"

"Hə, olur, usta dedi, - biz də veririk, müştərilər də 1-2 manat verirlər. O da gicləyə-gicləyə gəzir".

Yalnız gəncin bugünkü taktikası alınmayacaqdı, çünki onun "qız tutması"na inanar olmayacaqdı, üstəlik, hamı onu ələsalma kimi qiymətləndirəcəkdi.

Oğlan yavaş-yavaş aralandı, kefi kökəlmiş şagird gəncilər isə hırıldaşa-hırıldaşa öz sexlərinə çəkildilər.

Belə səhnələri əvvəllər də çox görmüşəm. Ruhi tarazlığını itirmiş, havalı-havali gəzən insanlarla məzələnən, onları danışdırıb qəşş edən, başqalarına sataşdırıb uğunan adamlar həmişə olub və hər kənddə, qəsəbədə, şəhər məhəlləsində var.

Psixi xəstələr bizim camaatın məzə qaynağıdır. Hər kəs onlarla zarafatlaşır, danışdırır, gülür. Elə kəndlər, məhəllələr var ki, bu cür xəstələrə başqasının sataşmasını qətiyyə qəbul etmir, başqalarıyla dalaşırlar, amma özləri səhərdən axşama qədər o xəstəni ələ salırlar.

Bu cür məzələnəmələrin arada xətası da çıxırdı. Bir də görürdün, xəstənin sağlam və aqressiv bir əzizi (atası, qardaşı, əmisioğlu) böyürdən çıxırdı, xəstəni ələ salanlardan birini təpiyinin altına salırdı. Onda bayaqdan ətrafda qəhqəhə çəkənlərin səsi xırıp kəsilirdi. Orta da şillə-təpik, yağlı söyüş məsələsi var axı.

Bu məzə bizim sosial şəbəkə əhlinde də var. Diqqətlə izləyin, görə bilərsiniz ki, burada çoxları məzələnəmək üçün səy, gic, ipləmə axtarı, tapırlarsa, hoydu-hoyduya götürürlər.

Məsələn, bir neçə həftədir, sakitlikdir, təzə şeir (daha dəqiqi, şeir adlanan gicləmələr) yazan-yayan yoxdur. Camaat açıq-aşkar danxır. O gün bir "Feysbuk" istifadəçisi yazıb ki, filankəs niyə yeni şeir yazmır, gül kimi mövzular var.

Başqa birisi guya daha ağıllıdır, yazıb ki, sən canın, dəli yadına daş salma, o yazacaq, saytlar da götürüb yayacaq.

Bir "dost" da oturub yeni "şeir" yazılmasını gözləməyib, eynilə o stildə özü bir şeylər yazıb, "şair" adından paylaşılıb, bir çoxları da inanır ki, bu şeiri həmin müəllif yazıb. Beləcə, məzəli müzakirə uzandıqca uzanır.

Bu, "mərkəzində dəli oynatma"nın müasir, virtual formasıdır.

Ayıbdırımı? Ayıbdır. Bu, insanlığa ziddir, insan ləyaqətini alçaltdır, ağılı başında cəm və taraz olmayanlara qarşı böyük qəbahətdir.

Bəs bizim camaat bu xasiyyətini bu tezlikdə tərgidəcəkmi? Əsla, tərgitməyəcək, daima məzələnəmək üçün "dəli" axtaracaq və tapacaq. Çünki onlar çoxdur.

Əgər "Elit" tərəflərdə sizə "dayı, iki qız tutmuşam, pul lazımdır" deyən biri rast olsa, gülməyin, acıyın, çıxarıb 1 manat verin, getsin. O da bu ölkədə belə bədbəxt olub.

Nə qədər yazılsa da, deyilsə də, Azərbaycan cəmiyyəti israfçı toy və yas mərasimlərindən, dəbdəbəli baş daşlarından imtina etməkdə ısrarlı davranır. Əhəlinin əksər hissəsinin maddi gəlir səviyyəsi aşağı olduğundan, nəinki toy eləmək iqtidarındadır, ay ərzində 2-3 toya və ya yasa getmək belə onların vəziyyətinin ağırlaşmasına səbəb olur.

Bəzən heç bir imkanı olmayan ailə borc-xərc edib ölüsünün yas məclisində ehsan verir, kredit götürüb 5-6 min manatlıq başdaşı düzəltdirir. Toyun və toy öncəsi mərasimlərin xərcləri isə şad gününə hazırlaşanları da yasa batırır. İlk baxışdan bunlar nə qədər anormal görünsə də, günümüzün reallığıdır və heç kim ondan imtina etmək istəmir. Qonşudan geri qalmamaq prinsipi ilə insanları yoxsullaşdırın, bir qrup iş adamının dəyirmanına su tökən bu proses illərdir hər cür tənqid və təzyiqlərə rəğmən davam edir. Bir çox rayonlarda inzibati müdaxilələrdən sonra yas mərasimlərində yemək verilməsi dayandırıldı və əhəli artıq daha sadə ehsan süfrəsi təşkil edir. Lakin ümumi götürüldükdə əksəriyyət bundan imtina etməyib. Azərbaycanda olan bu ənənələr inkişaf etmiş, varlı ölkələrin belə, heç birində yoxdur. Lakin milli mental xüsusiyyətlərimizdən doğan bu ənənələrə son qoyulması zamanın tələbi olaraq qalır.

Sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu da "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bunun çox ağırlı bir mövzu olduğunu dedi: "Toy və yas mərasimlərinin son dərəcə dəbdəbəli və israfçı formada keçirilməsi Azərbaycanda bir sosial belədir. İsrəfçilik İslami dəyərlər baxımından da düzgün hesab olunmur. Ziyalılar da hər zaman bunu tənqid edirlər. Ancaq bunun qarşısını almaq mümkün olmur. Əsas səbəblərdən biri də odur ki, ölkədə elmin və təhsilin təsiri azalıb. Bu da cəhəlin artmasına səbəb olur. Cəhəlin artarsa, həmin kütləni müəyyən qüvvələr arzu etdikləri kimi yönləndirə bilirlər. Bu toy və yas mərasimlərini diqqətlə araşdıranda məlum olur ki, arxasında ciddi maddi marağı olan şəbəkələr var. Bunlar günü - gündən çoxalan şadlıq evləri, toyxanalar, mərasim evləri şəbəkələridir. Bu şəbəkələrin sahibləri maraqlıdırlar ki, ölkədə bu cür toy mərasimləri daha da çoxalsın. Onlar da öz işlərini görürlər, televiziya proqramlarından, reklamlardan istifadə edirlər. Ona görə də belə bir ağıllıq mənzərə yaranıb ki, maddi imkan olmayan insanlar belə dəbdəbəli tor və yas mərasimlərinə can atırlar. Əhəlinin əksər hissəsinin heç o toylara getmək imkanı yoxdur. İnsanlar nəinki kredit alırlar, hətta kriminal yollara da əl atırlar. Əhəlinin orta aylıq əmək haqqı



Toy-yas və qəbiristanlıq israfçılığı: kompleksdən niyə qurtula bilmirik?

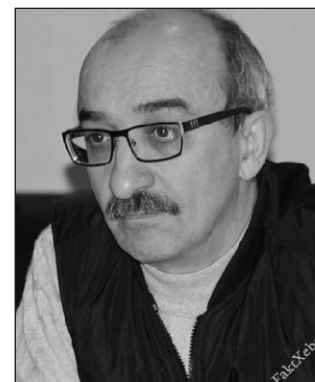
Kreditə qoyulan bahalı baş daşları, dünyanın ən varlı ölkəsində belə rast gəlinməyən dəbdəbəli xeyir və şər məclisləri; ekspertlər əsas səbəbləri və çıxış yolunu göstərdilər



Əhməd Qəşəmoğlu

300 manat səviyyəsinədir və bu da onun gündəlik və kommunal xərclərini ancaq görə bilər. Əgər həmin insanı bir ayda 3-4 toya çağınblarsa, məcburdur ki, kriminal, arzuolunmayan işlərlə məşğul olsun. Ya rüşvət alsın, ya kimisə alsın. Həmin şəxs cəmiyyət üçün gərginlik yaradan işlərlə məşğul olur ki, həmin pulu toplasın. Deməli, toyların və yasin bu səviyyədə olması birbaşa ölkədə kriminal vəziyyətin artmasına təsir edir".

Sosioloqun sözlərinə görə, burada restoran və mərasim evləri şəbəkələrinin də rolu az deyil, onların təbliğati, reklamı ziyalılardan sözlərindən daha çox təsir göstərir: "Biz uzun illərdir bu halların qarşısını almağa çalışırıq, təbliğat aparırıq. Ancaq toyxana şəbəkələri ciddi müqavimət göstərirlər. Burada iki yol qalır. Birincisi, inzibati yoldur. Bu yol tez effekt verir, ancaq təəssüf ki, hələ bundan istifadə olunmur. Məsələn, Naxçıvanda bu inzibati üsuldən istifadə olundu və nəticə də verdi. Bu o deməkdir ki, Azərbaycan mühitində inzibati yol ciddi nəticələr əldə etməyə imkan verir. İkinci yol maarifləndirmə yoludur. Bu yolla da getmək olar, ancaq biz bundan istifadə etmirik. Halbuki televiziya daha çox



Azad İsayadə

şadlıq evlərini, xınyaxdı mərasimlərini təbliğ etmək əvəzinə, bu sahədə daha maarifləndirici iş apara bilərlər. Bu maarifləndirici iş nədən ibarət ola bilər? Bizim əhəli cəhəlt faktorunun təsiri hesabına yamsılamağı daha çox xoşlayır. Qohum qohumdan, qonşu qonşudan nümünə götürür, heç kim geridə qalmağa istəmir. Kimsə məhdud səviyyədə toy etmək istəyəndə, ictimai qınaqla üzleşir. Ona görə də televiziyalarda inkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsini göstərməliyik. Avropada, qardaş Türkiyədə və digər ölkələrdə toyların necə müəvazi formada keçirilməsi ilə bağlı sujetlər yayımlansa, əhəli qabaqcıl ölkələrdə bu cür toy mərasimlərinin müsbət qarşılmadığını görsələr, bu onların düşüncəsinə təsir göstərə bilər".

Psixoloq Azad İsayadə isə bildirdi ki, bu insanların şüurlarındakı yaxşı yaşamaq və özünü bu cür nümayiş etdirmək istəklərindən doğan bir məsələdir: "Biz hamımız yaxşı yaşamaq istəyirik. Məsələnin kökündə şüurlarımızda olan bu amil dayanır. Yaxşı yaşamağın da görüntülü rəmzləri var. Biz tam yaxşı yaşaya bilmədiyimiz üçün, çalışırıq ki, onun rəmzlərini nümayiş etdirək. Bizdə diskotekalar, gecə klub-

ları da var. Ancaq əhəlinin əsas hissəsi ora getmir, gücü toya və yasa çatır. İnsanların, qonşu-qohumun yanında göstərmək istəyirlər ki, mən də hamı kimi yaxşı yaşaya bilərəm. Bu bir qədər anormal haldır, anormal deyilsə də, normadan kənardır. Ancaq ikisinin də bünövrəsində yemək var. Bizim üçün istirahət yemək hesab olunur. Dağlara, təbiət qoynuna gedirikse, müt-

ləq kabab yeməliyik, heç mən-zərəyə baxmırıq. Bu xüsusiyyət şərq xalqlarına daha çox xasdır. Yeməklə bağlı nə varsa, çalışırıq maksimum edək. Yeni mən doymuşam, gözüm doyub. Bunlar hamısı şüurlu komplekslərdir. Hərəsinin haradasa təsiri var, nəticədə belə bir vəziyyət yaranır.

Ondan başqa, biznesmenlər də bu məsələdə öz maraqlarını güdürlər, şadlıq evlərinin, mərasim zallarının sayı çoxalır. Bir tərəfdən də insanların işini rahatlaşdırır. Əvvəllər yas mərasimi evlərdə və ya həyətdə çadır qurularaq verilir. İnsanlar gəlib başsağılığı verib gedirdilər. İndi hamı eyni vaxtda çağırılır, yemək stoluna oturulur və yemək yeyir. İnsanlar istəsə də, istəməsə də məcbur olur ki, bu təzə dəbə uyğunlaşsın. Əsas məqsəd isə ətrafdakilərə göstərməkdir ki, mən heç kimdən əskik deyiləm".

Psixoloq onu da bildirdi ki, bu məsələnin həllində inzibati üsullar rol oynaya bilər, ancaq bunun üçün maarifləndirməyə də ehtiyac var: "Qadağalara başlasaq, biz ilk növbədə mərasim zallarını qadağan etməliyik ki, insanlar yası evdə versinlər. İnsanlar hər zaman qadağalardan çıxış yolu tapırlar. İnzibati müdaxilə də lazımdır. Ancaq təkə onunla məsələ həll olunmur. Yaxşı olar ki, ziyalılar, məmurlar, incəsənət xadimləri kimi tanınmışlar şəxsi nümunə göstərsinlər. Özlərinin toy və yas mərasimlərinin uyğuncam və sadə şəkildə keçirməklə, belə bir dəb yarada bilərlər. Tanınmış insanlar 50-80 nəfərlik toy eləsə, bu, dəb ola bilər. Hamı da çalışacaq ki, onlara oxşasın".

MTN istintaqında şok həbs: "qara kassa" tutuldu



Ötən həftəsonu, 2015-ci ilin oktyabr ayının 17-də vəzifədən çıxarılmış milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovla bağlı sensasion gelişmələr baş verib. "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, əvvəl onun əmisi oğlu, eyni zamanda, 2014-cü ildən köməkçisi işləmiş Vüqar Mahmudov həbs edilib. Bakı Hərbi Məhkəməsinin qərarı ilə onun barəsində 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Ləğv edilmiş MTN-in polkovnik-leytenantına qarşı Cinayət Məcəlləsinin 308.2-ci (Vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə; ağır nəticələrə səbəb olduqda), 313-cü (Vəzifə saxtakarlığı), 179-cu (mənimləmə) və 182-ci (hədə-qorxu ilə tələb etmə) maddələri ilə ittiham irəli sürülüb.

Kimdir axı bu Vüqar Mahmudov?

Eldar Mahmudov nazir təyin edildəndən dərhal sonra 2004-cü ildə MTN-də işə götürülən əmisi oğlu bu illər ərzində bütün mümkün dövlət mükafatlarını sinəsinə taxdıra bilib. O, "Hərbi xidmətlərə görə", "Vətən uğrunda", "İgidliliyə görə" medalları, "Vətəne xidmətə görə" ordeni alıb. Antiterror Mərkəzinin şöbə rəisinin müavini vəzifəsində işləmiş və faktiki olaraq nazirin köməkçisi funksiyasını həyata keçirmiş polkovnik-leytenant V.Mahmudovun adı "MTN işi" istintaqı başlayandan dərhal sonra gündəmə gəlmişdi ki, bu da təsadüfi deyildi. Nazirin əmisi oğlunun MTN-də hətta nazir müavindən də səlahiyyətli şəxs olduğu heç kimə sirr deyildi. MTN-in qeyri-qanuni yığıqlar pulları V.Mahmudova verirdi ki, bu səbəbdən də onu "qara kassa" adlandırırdılar. Onun bu pulları nazir üçün yığıdığı belli olduğundan "obşki kotyol"dan kimsə yayına bilməzdi. V.Mahmudovun nazirin adından danışmaq, əmr vermək və cəzalanacaq iş adamlarının siyahısını hazırlamaq kimi səlahiyyətləri olub. Bildirilir ki, özü də qeyri-qanuni yolla 100-lərlə insanın var-mülkünü əllərindən alıb.

"Nazirim, əzizim" demişdi...

Onu Energetika və Neqəyyə Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Akif Çovdarov və digər yüksək rütbəli rəhbərlərin məhkəməsinə də dindirilmişdir. V.Mahmudov "Bakı Metropoliteni"nin sabiq sədri Tağı Əhmədov epizodu üz-

Eldar Mahmudov həbsə gedir - niyə məhz indi..

Bakı Hərbi Məhkəməsinin qərarı ilə barəsində 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilən Vüqar Mahmudov sabiq MTN şefinin tək cə əmisi oğlu deyil, həm də bütün sirmənin daşıyıcısıdır; 2 il sonra istintaqa çağırılan Eldar Mahmudovun həbs ehtimalının ilk dəfə olaraq bu qədər ciddiləşməsi barədə sensasion iddialar...

rə ifadə vermişdi. V.Mahmudov bildirmişdi ki, fəaliyyət göstərdiyi vaxt ərzində heç kim ona pul verməyib, qanun çərçivəsində işləyib, tapşırıqları yerinə yetirib. Prokuror belə cavan yaşda polkovnik-leytenant rütbəsi alması ilə maraqlanarkən indi həbsdə olan əmi oğlu qısa cavab vermişdi: "Eldar Mahmudov nazirim və əzizim olub". V.Mahmudov Tağı Əhmədovdan 3 milyon dollan alınması ilə bağlı iddiaları rədd etmişdi.

V.Mahmudov bu iş üzrə ibtidai istintaq zamanı da şahid qismində ifadə verərkən bütö cədən pul mənimləməsi ilə bağlı "heç nədən xəbərim" olmadığını, "Akif Çovdarov tərəfindən sabiq nazirə çatdırılması üçün mənə hər hansı pul vəsaiti, o cümlədən ümumilikdə 890.000 manat, 405.000 ABŞ dolları və 790.000 avro məbləğində pul vəsaitlərinin göndərilməsi halları olmayıb", demişdi. V.Mahmudovun adı son olaraq Antiterror Mərkəzinin sabiq rəisi, general-mayor Elçin Quliyev və digərlərinin hazırda davam edən məhkəməsi zamanı gündəmə gəlib. Bildirilir ki, V.Mahmudov MTN-in Bakı rayon rəhbərlərinin əli ilə sahibkarları talan edirmiş ki, bu da məhkəmədə ciddi fakt kimi səsələnib. V.Mahmudovun məhz bundan sonra həbsinə qərar verilib, ardınca isə sabiq nazir cinayət işi üzrə dindirilmək üçün Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinə çağırılıb...

2 ildir açılmayan mübhəm

V. Mahmudovun gözənlilmədən həbsi, onun ardınca isə sabiq nazirin son 2 ildə ilk dəfə

olaraq istintaqa çağırılması ilə bağlı xəbərin dərhal tirajlanması, əlbəttə ki, səbəbsiz deyil. Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, V.Mahmudovun adı "MTN işi" üzrə məhkəmələrdə keçirdi. Onun məhkəmələrdə özünü arxayın aparması, təkzibolunmaz faktlara baxmayaraq, həbs edilməməsi ciddi suallar doğurdu. Bildirilir ki, E.Mahmudovu "qoruyan əllər" möhkəm olduğundan onun ən yaxın adamını da həbs etmək mümkün olmur. Yeni V.Mahmudovu indi yox, toplanmış sübutlarla bundan 1 il əvvəl də həbsə ata bilərdilər. Eləcə də MTN-in az qala bütün rəhbərliyi, general heyəti həbs olunduğu halda E.Mahmudovun hətta şahid kimi ifadə verməməsi, indi isə qəfil istintaqa çağırılması qafaları qarışdırıb. Yalnız bir dəfə, bu ilin iyununda sabiq şöbə rəisi polkovnik Vüsal Ələkbərovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi baş çatanda hakim Eldar Mahmudov və nazirliyin baş istintaq idarəsinin rəisi olmuş Mövlan Şixəliyev barəsində cinayət işinin başlanması üçün zərərçəkmişlərin şikayəti əsasında prokurorluğa təqdimat göndərmişdi. Amma aylar ötsə də, bu qərardaddan xəbər çıxmamışdı.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov da təsdiq edib ki, E.Mahmudovun istintaq idarəsinə çağırılması V.Mahmudovun cinayət işi ilə bağlıdır.

Mahmudovun "suçu nə"?

Öncə qeyd edilməlidir ki, 2 ildən sonra həm E.Mahmudovun ən yaxın sirdaşının cid-

di ittihamlarla həbsə alınması və özünün istintaqa çağırılması siyasi qərardır. E.Mahmudovun istintaqa çağırılması bir müstəntiqin və ya bir idarənin qərar verəcəyi iş deyil. Çünki E.Mahmudov 11 il ölkənin ən strateji postlarından hesab olunan MTN-də rəhbər olub və onunla bağlı hətta işdən çıxarıldıqdan sonra da hər hansı bir qərar yenə hakimiyyətin ən üst düzəyindən verilir.

E.Mahmudovun indiyədək həbs edilməməsi səbəbləri barədə bir neçə versiya səsələnib.

Birinci versiya bu idi ki, E.Mahmudov Beynəlxalq Bankda rəhbər işləmiş Cahangir Hacıyevlə birgə ölkədən külli-miqdarda vəsait çı-

Almana dolma

bişirən erməni axçisi



Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Ötən həftə şahmat üzrə Avropa çempionatında Azərbaycan və Ermənistan komandaları üz-üzə gəldi. Hər iki ölkədə təbii olaraq bu oyuna xüsusi önəm verildi. Ancaq bu qarşılaşmadan sonra mənim daha çox diqqətimi cəlb edən erməni mediasının təqdimatı oldu.

Demək, kişiler üzrə şahmat millimiz ermənilər üzərində qələbə qazandı (2,5-1,5). Görün, Ermənistan mətbuatı xəbəri necə təqdim etdi: "Levon Aronyan Şəhriyar Məmməd-yarovdan güclü oldu".

Doğrudur, reyting cədvəlində Aronyanla ilk dördlükdə yer alan Şəhriyar bu qarşılaşmada qalib gələ bilmədi. Amma bu, o demək deyil ki, komandamız da ümumi hesabda uduzub. Ermənilərsə Şəhriyarın uduzduğunu, Arkadiy Nайдin Qabriel Sarqsyana heç-heçə razılaşdığını yazsa da, Teymur Rəcəbov-Sergey Movsesyan və Rauf Məmmədov-Qrant Melkumyan qarşılaşmalarının üstündən keçib. Səbəb? Çünki hər iki oyunda Azərbaycan şahmatçıları qalib gəlib.

Budur erməni təbliğat maşınının başında duranların xisləti. Onlar hətta Avropanın oyun qaydalarını belə pozub normal informasiya yayırlar. Yanlış xəbərlə erməni cəmiyyətində "qalib" obrazı yaratmağa çalışırlar.

Tək cə şahmatdamı? Elə bu yazını yazarkən erməni mediasına göz gezdirəndə başqa bir saxtakarlığı gördüm. Demək, almancaya gedən erməni axçidən bəhs olunur. Təqdimat da belədir ki, erməni qadın Varduı Semerdcan Daniel Vil adlı almancaya gəlib və...dolmanı bişirməyi də ona öyrədir. Ara yerdə dolmanı "erməni mətbəxinin nümunəsi" kimi sırıyıblar.

Yeni bunlar sağalan toplum deyillər. Hələ bunların "ağılı", birinci şəxsi Serj Sərkisyanıdır. Keçən həftə Hindistana ayaq basan kimi dedi ki, Tac Mahalın tikintisində ermənilər də iştirak edib. 1632-1654-cü illərdə tikilən, dünyanın yeddinci möcüzəsinə də erməniləri pərcimləmək istəyirlər. Tarixi mənbələr sübut edir ki, Tac Mahal Təbrizdən olan türk memarlarının yaratdığı möhtəşəm türbədir. Ancaq erməni prezident az qaldı tikilinin memarları İsa Muhəmməd Əfəndi və ya Əhməd Loharinin də nəsil-nəcəbətində "erməni izi" axtarsın... Olsun, qoy Hindistan xalqı və prezidenti görsün kimə qucaq açıb. Həm də görsünlər Azərbaycan bu bədnam qonşusundan on illərdir nə çəkir.

Beləcə, bir neçə günün şahmat, dolma və Tac Mahal nümunələri göstərir ki, bizimçün tarix boyu çox çətin olacaq. Elementar nümunələrdir. Biz on illər uzununu Bakı şahmat məktəbinin yetirməsi olan Harri Kasparovla fəxr etdik, ona hər cür şərait yaratdıq, erməni millətindən olduğuna görə ayağından çəkmədik. Baxmayaraq ki, sonda dönük çıxdı. Ermənistanda buna bənzər nümunə tapılmaz. Çünki tarix boyu türk düşməni mövqeyində olublar.

Ancaq bir realıq var: aydın məsələdir, nə biz bölgədən köçüb gədəsi deyilik, nə də erməniləri qırmaq niyyətimiz yoxdur. Bizim işimiz də erməni cəlladlarıdır, uşaq, qadın, qocalarla deyil. Deməli, yanaşı yaşamağa məhkumuq. Di gəl, erməni xalqı nəhayət, onu fəlakətə sürükləyənlərə "dur" deməyi bacarmalıdır.

Məsələn, bu günlərdə erməni tarixçi Artur Ağacanov "Ermənistan ordusu işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarını tərk etməlidir. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz bir hissəsidir" dedi. Ancaq bu gün onu müdafiə edən neçə erməni var? Çox az. Hətta kimsə buna yaxın mövqedən çıxış edərsə, dərhal "dərs"ini verirlər. Çünki hakimiyyətdə Qarabağda qan tökülməsi nəticəsində böyük sərvətlərə və mənşəyə sahiblənen zümrədir. Onlara bölgədə sülhün yaranması sərf olmur.

Deməli, bu gedişlə münaqişə hələ çox çəkəcək. Düzdür, Azərbaycan da itkilər verir, oğullarımız şəhid olur. Ancaq azərbaycanlı valideyn oğlunun Vətən uğrunda şəhid olmasına görə fəxr edir, ermənidən fərqli olaraq. Çünki Ermənistanın zor gücünə Qarabağa gətirilən erməni ordular başqa ölkənin torpağı uğrunda məhv olurlar. Bunu gəndən fərariilik edən əsgər və zabıt deyir, ölkədən qaçanlar da, erməni əsgərlərin valideynləri də. Elə bazar günü Ağdərədəki partlayışda ölən erməni əsgər evin tək oğlu olub. Sərkisyan ermənilərin nəslini beləcə kəsir...

Erməni mediasında son günlər belə xəbərləri tez-tez oxuyuruq: "Aprel döyüşlərində yaranan əsgərin xaricdə emeliyyat olunmasına ehtiyac var"; "aprel döyüşləri zamanı ağır yaralanan əsgər əli arabası ilə hərəkət etməyə başladı". Bu bədbəxtlər Azərbaycan ordusunun cəmi 4 günlük zərbələrinin ağırsını çəkirlər. Başlarına açılan fəlakəti anlasaydılar, özləri də xilas olardı, bölgədə də sülh yaranardı...

Ötən həftə "Qarabağ" futbol klubunun baş məşqçisi Qurban Qurbanov Azərbaycan millisinin rəhbərliyinə təyin edildi. Deputat Aqil Abbas məşqçimizin milliyyə gedəcəyi xəbərləri yayılan günlərdən bunun əleyhinə çıxsa da, təyinatın reallaşacağı halda Q.Qurbanovu "Qarabağ"ı buraxmamağa çağırırdı. A.Abbasdan təyinatdan sonra nə düşündüyünü soruşduq.

- Aqil bəy, yəni də əvvəlki fikirləriniz üzərində qalırırsınız?

- Belə nümunələr indiyə qədər çox olub. Peskov bir müddət həm "Spartak"ı, həm də SSRİ-yi idarə edib. Lobanovski də belə oldu, Kiyev "Dinamo"sunu və SSRİ millisini eyni zamanda çalışdırdı. O, həmin vaxt əsas oyunçuları "Dinamo"dan gətirdi. Peskov da olanda "Dinamo" Kiyevdən cəmi üç oyunçu gətirdi, sevmirdi bu klub. Bu nümunəni boşuna çəkmədim. Qurbanı çağırış etdim ki, milliyyə gedəcəksənsə, "Qarabağ"ı özündə saxla. Milli ildə 10 dəfə mənasız oyun oynayır. Qurban Qurbanov "Qarabağ"da da olanda Peskovluq edəsi deyil ki... Millimizə uzun müddət vaxt lazımdır, özünü toparlamaq üçün. Şəxsən mən istədim ki, millimizə Böyükağa Hacıyev rəhbərlik edəydi. O böyük məşqçidir. İstənilən halda inanıram ki, Qurbanov nəse edəcək. Amma Azərbaycanı 2020-ci ilin Avropa çempionatına çıxaracağını desəm, birdən yalançı olaram. Amma "Qarabağ"dan gətirdi, bu komanda olmayacaqdı. Lap ora gətirib Qvardiolanı qoysalar belə xeyri olmayacaqdır. Çünki Qurbanov orada 10 ildir çalışır. Komandanı gözüyümlü tanıyır. Yeni komanda ilə

"Qurbanın millisində "daydaylıq" etsələr.."

Aqil Abbasdan Azərbaycan futbolu ilə bağlı ilginç açıqlamalar

yaşamaq, gülmək, ağlamaq Qurbanıdır. Futbola baxırsınız, məşqçilər qışqırırlar, atılıb-düşürlər, hətta yerə yıxılırlar. Qurbanın bunlar yoxdur, bu gün "Qarabağ"ı yaxşı klub edən onun soyuqqanlılığıdır. Heç qol vurulanda da hoptanıb-düşmür.

- Qurban Qurbanovun milli-dəki fəaliyyətinə maneçilik yaradılacağı ilə bağlı narahatlıqlar var...

- İnanıram ki, ona imkan versələr, AFFA işinə qarışmasa, Qurban Azərbaycanı dünya və Avropa çempionatına çıxara bilər. Əks halda uğur qazana bilməyəcək.

- Təcrübəli məşqçimiz planlarını da açıqlayb. Buna münasibətiniz?

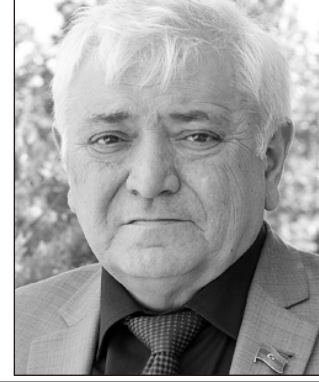
- Bütün millilər yaş kateqoriyasından asılı olmayaraq, ona verilməlidir. Millidə "mənəm buranın sahibi" hərəkəti olmalıdır. Nə edirsən, məsuliyyəti mənlikdir. Baş məşqçi də deməlidir ki, nəzəriniz mənədirsə, millilər mənə olmalıdır. Futbol akade-

miyalı da onda olmalıdır. Azərbaycanda "Qarabağ", "Qəbələ", "Keşlə"(əvvəlki adı "İnter") futbol akademiyaları var. "Neftçi" də var, amma bunlar səviyyəsində deyil. Əgər sadələşdirilərsə onlar versələr, uğurları mütləq olacaqdır.

- Millinin çıxışı daim bizi üzür. AFFA, sizcə, bunlardan dərs götürəcəkmiz?

- İnanıram ki, o AFFA dərs götürsün. Berti Foqts kimi bir avaranı milliyyə gətirmişdilər. İndi də işsiz qalıb. Gah onu Braziliyaya, gah da Argentinaya çağırmaq deyirdi. Nağıllar danışır. Millinin toplanış vaxtı 3-4 günlük gəlirdi. Bir dəfə "İnter" və "Bakı" oynayırdı. O vaxt limit yox idi, hər iki klubda 10 nəfər xarici oyunçu oynayırdı. Onun mənə, mənəmi də ondan zəhləm gedirdi. Ona dedim ki, sən bura nə gəlmisən, buradan milliyyə oyunçu gedərsən ki? Başqa klubların oyununa baxmasını bildirdim. Acıq edib, getdi. Millimizin son məşqçisinin adını bilirəm, amma demirəm. Onu "adı dilimə yatmayan" baş məşqçi ki-

mi yazırdım. Sən "Yeni Müsavat"da işləyirsən, müqavilən var, şərtləri ilə. Buna uyğun da maaş alırsan. Əgər deyilən yazıları verməsən, ya işdən çıxarılsan, ya da töhmət alırsan. Mən də redaktoram, işçilərlə müqaviləm var. AFFA da əvvəl Foqtsu, ardınca da sonuncunu gətirmişdi.



"Berti Foqts kimi bir avaranı milliyyə gətirmişdilər"

Müqavilə imzalanmalı idi ki, Foqts beş il burada olacaqsan, mənə nə verəcəksən, mən də buna uyğun sənə maaş verəcəm. Eləcə də, sonuncunu nümunə gətirə bilərəm. Onu da "məni Xorvatiya, Serbiya milliləri, "Trabzonspor", "Bursaspor" kimi klublar çağırır" kimi yalanlar bitirdi. İndi də ortaqlıqda qalıb. İndi yerli məşqçimizlə müqavilə bağlanıb, onunla da şərtlər ortaya qoyulmalıdır. Deyilməlidir ki, qarşıdan gələn Avropa çempionatına bizi çıxarmağını demirik,

amma ondan sonrakı yarışlarda uğur qazanmalıyıq. Əgər bunlar olmasa, müqaviləni pozacağıq, ondan o yana maaşları da verməyəcək. Xarici məşqçilərlə də eyni cür müqavilə bağlanmalı idi. Foqtsla beş il müqavilə bağlanıb, bir söz deyər bilmirlər, çünki müqaviləni düzgün imzalamayıblar. Rövnaq müəllim dostumdur, həmkarım, xətrini çox istəyirəm, Elxan Məmmədov yaxşı oğlandır, PFL rəhbəri Ramin Musayev yaxın dostumdur. Amma bunlar şərt deyil,

əgər Qurbanın işinə qarışsanız, o da millidən gedib "Qarabağ"da işini davam etdirəcək, milli də əvvəlkindən pis günə qalacaq. Lakin əksi olsa, Qurban o millini düzəldəcək. Çünki Azərbaycan klublarında yaxşı oyunçular var. Qurban milliyyə 3-4 günlük deyil, ilboyu rəhbərlik edəcək.

- Millidə "daydaylıq" aradan qalxacaqmı?

- Evimizi yıxan bu amildir. Birinin savadı, təcrübəsi və digər keyfiyyətləri yoxdur, deyirlər ki, ə buna bir iş ver. Qurbanın da millisində "daydaylıq" etsələr, nəticə sıfır olacaq. AFFA-nı başa salmaq lazımdır. Həmkarım Fazil Mustafaya həm gözəl futbol oynayırsa, həm də futbolu gözəl bilir. Qüdrət Həsənzadə də belədir. Biz oturanda futboldan danışırıq. Ziyalımız Çingiz Abdullayev "Neftçi"nin Müşahidə Şurasına gedəndə dedim ki, nəyə getdin. Əgər sözün keçmirsə nə Müşahidə Şurası? Bu Şura anekdotdur. Bankın Müşahidə Şurası olar. Komandanın prezidenti olur, onun sözü keçir. Əgər Qurbanın komandanı təzyiqlər olarsa, "daydaylıq" davam edəcəksə, o zaman bacım oğlanları kimi haradasa işləyib maaş alacaq.

□ Cavansir ABBASLI

Neft sürətlə bahalaşır: 1 dollar artım ölkəyə gündə 400 min dollar gətirir

Natiq Cəfəri: "Siyasi gərginlik azaldıqca qiymətdə aşağı enmələr müşahidə ediləcək"

Dünya birjalarında neft bahalaşır. ICE London qitələrarası birjasında Brent markalı neftin 1 barelinin dəyəri isə 1,45 dollar və ya 2,39% artaraq 62,07 dollar olub. Nyu-Yorkun NYMEX əmtə birjasında keçirilən elektron ticarət əməliyyatlarının gedişində WTI neftinin qiyməti 1 barelə görə 1,10 dollar və ya 2,02% artaraq 55,64 dollar təşkil edib. Azərbaycan nefti də bahalaşmış. "AzeriLight" markalı neftin 1 barelinin dəyəri 0,73 dollar və ya 1,16% artaraq 63,62 dollar təşkil edib.

Artımın siyasi hadisələr və neft ixrac edən ölkələrin OPEK-in qərarlarına əməl etmələri ilə əlaqədar olduğu bildirilir. Bundan başqa, Səudiyyə Ərəbistanının neft hasilatını azaldacağı ilə bağlı açıqlamalar və OPEK-in gələn ayın sonu təşkil edəcəyi konfransda daha 7 ölkənin hasilatı azaltmaq qərarına qoşulacağı ilə bağlı xəbərlər də neftin qiymətinə təsir göstərib. Digər tərəfdən, Yaxın Şərqdə baş verən hadisələr və xüsusilə Kürdüstan problemi neftin qiymətinə təsir edən amillər olub.

Bəs görəsən, neftin qiymətinin bahalaşması tendensiyası

davamlı olacaqmı? "Qara qızıl" maksimum hansı həddə qədər bahalaşa bilər? Öncəki illərdə olduğu kimi bu sürətli artımın 35-40 dollara qədər kəskin geri dönüş etməsi mümkündürmü, risk faktorları nələrdir? Neftin 60 dolların üzərində olan bir qiymətə satılması Azərbaycan üçün nə deməkdir?

Bu suallar ətrafında "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı ekspert Natiq Cəfərinin sözlərinə görə, neftin qiymətinin artması əsasən, siyasi səbəblərlə bağlıdır. "Hələ ki bu bahalaşma iqtisadi səbəblərdən doğmayıb. Siyasi səbəblərdən ən böyüyü İraq Kürdüstanında

keçirilən referendum oldu. Bu referendumdən sonra mərkəzi hökumətlə Şimali İraqda, Kürdüstanın qərb bölgəsində problemlər yaşandı. Neftlə zəngin bir çox yataqlarda "əl dəyişməsi" baş verdi ki, orada da istehsal dayandı. Şimali İraqda təxminən 1 milyon barel civarında olan istehsal dayanıb. Bu da bazarlara mənfəət təsir göstərdi. Kərkük-Yumurtalıq -Ceyhan boru xətti ilə gündə 600 min barel neft Ceyhan limanına gəlirdi. O da dayandırılıb. Bununla bağlı qərar noyabrın 6-da veriləcək. Bu səbəblər neftin qiymətinə ciddi təsir göstərdi. İnanla bağlı sanksiyaların Amerika tərəfindən sərtləşdirilməsi və neft sektoruna yeni sanksiyaların tətbiq edilməsi də "qara qızıl"ın qiymətinə təsir göstərdi. Rusiya ilə bağlı da Amerika tərəfindən oxşar qərar qəbul olundu. Bu da neftin qiymətinə təsir göstərən psixoloji amilə çevrildi. Yeni,

hələ ki neftin qiymətinin artımında daha çox siyasi səbəblər rol oynayır. Fundamental iqtisadi səbəblər olmadığından, siyasi gərginlik azaldıqca neftin qiymətində də aşağı enmələr müşahidə ediləcək. Çünki bütün nüfuzlu beynəlxalq energetik agentlikləri bu ilin orta neft qiymətinin 50-55 dollar civarında olacağını, gələn il isə 55 dollardan yuxarı olmayacağını proqnozlaşdırırlar. Onlar da bir çox fundamental parametrlərə əsaslanıb bu proqnozu verirlər".

Ekspert vurğuladı ki, neftin qiymətinin artması hər bir halda Azərbaycana xeyirdir: "Qiymətin hər 1 dollar artması Azərbaycana əlavə 400 min dollar gündəlik gəlir gətirir. Bu baxımdan qiymətin yuxarı olması pozitiv bir haldır. Ancaq bunun dayanıqlı olması üçün ən azı 60 dollar civarında olan qiyməti bir-iki ay ərzində mütemadi müşahidə



olunmalıdır ki, növbəti artım gözləntiləri formalaşsın. Hələ ki, belə bir gözləntilər formalaşmayıb. Yaxın zamanlarda daha ciddi iqtisadi səbəblər neftin qiymətinə təsir göstərə bilər. Məsələn, Amerikada hər zaman neftayırma zavodlarının bir hissəsi yay mövsümündən qış mövsümünə keçidlə əlaqədar iki həftəlik təmirə dayanır. Bu da neft ehtiyatlarının artmasına səbəb olur. Amerikada neft ehtiyatları artdıqca qiymətlərə mənfəət təsir göstərir, neft ucuzlaşır. Noyabrda Amerikada neft hasilatı ilə bağlı veriləcək iqtisadi göstəricilər "qara qızıl"ın qiymətində həlledici rol oynayacaq. Yaxın həftələrdə neftin 60 dollarlıq qiymətinin oturuşmuş hal aldığı görsənlər, may ayında büdcə dəyişdirilə bilər. Neftin büdcədəki qiymətini ən azı 50 dollara qaldıraraq xərcləmələri də artırmaq mümkün olacaq. Gəlirlərin artımı xərclərə də pozitiv təsir göstərəcək. Həm gəlirlər artacaq, həm də xərclələrin artması gözlənilə bilər".

Gələn ilin dövlət büdcəsində 45 dollardan götürülən neft proqnozunun dəyişdirilməsinə gəlincə, N. Cəfəri qeyd etdi ki, 60 dollarlıq qiymət uzun müddət davam edərsə, 2018-ci ilin

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"Baxış bucağı"

S abiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov bu günlərdə doğum gününü qeyd etdi, amma təmtəraqsız, səs küysüz. Elə müsahibəmizdə də qeyd etdi ki, ad günlərini keçirməyə çox da həvəskar deyil. Elə evdə, doğmalarla bərabər məclis qurulduğunu söylədi:

- Ad günləri imkan yaradır ki, təzədən orurub harda olduğunu, hansı yolu keçdiyini düşünəsən. Mən birinci dəfəydi ki, facebook-da ad günümü keçirirdim (gülür) Gördüm ki, camaat çox diqqət yetirir. Çalışdım ki, mən də facebook dostlarıma diqqət yetirəm. Amma 300-400 təbriklərə cavab verəndən sonra artıq kompüter dözmədi, təqribən 170 nəfərə cavab verə bilmədim. Yüzlərlə insan vaxt tapıb mənim ünvanıma hansısa sözləri yazıb. Sizin qəzetin vasitəsilə də hamıya minnətdarlıq edirəm.

-Tofiq bəy, amma bir məsələ var: yaşınız hələ 60-a çatmayıb, amma bu yaşda özünüz-özünü məcburi istirahət vermisiniz. Bu, sizi narahat eləmirmi?

- Hə, yaş 58-dir. İstirahət deyəndə ki... İmkan dairəsində çalışıram öz təbiətimə, ya da vətəndaşlıq borcuma uyğun hansısa addımlar atım, məqalələri yazım, fikirlərimi bölüşüm. Bunun həm özümə xeyri var, kimsə buna diqqət yetirir, diskussiya edir, digər tərəfdən də görünür ki, bizim cəmiyyətdə ekspert sözlünə, hansısa politoloq şərhə ehtiyac var. Mən də öz həmkarlarıma qoşulub öz fikirlərimi ictimaiyyətə çatdırıram, hesab edirəm ki, faydalı bir işdir.

- Bu gün ölkədə politoloq azlığından da danışılır. Son illərdə Həsən Quliyev, Zəfər Quliyev, Vəfa Quluzadə kimi dəyərli politoloqlarımızın dünyasını dəyişməsi bir az da boşluq yaratdı. Bəlkə yeni politoloqların yetişdirilməsi üçün bir mərkəz yaradılarsa, daha yaxşı olardı, necə düşünürsünüz?

- Peşəkar fikirlərə ehtiyac həmişə var. Hesab edirəm indi o mərhələyə gəlib çatmış ki, hansısa analitik yazıları birləşdirən cəmiyyət, ya qurum yaradılmalıdır. Bu qurumlar yaradılmalıdır ki, cəmiyyətə xidmət eləsin. Müxtəlif ölkələrin təcrübəsinə baxanda, xarici siyasətə aid ictimai birliklər var. Bizdə də xarici siyasətimizə olan, onunla diskussiya aparın belə qurumlar mütələq lazımdır. Çünki biz elə bil, köhnə sovetin üslubu ilə gedirik. Qabaqlar deyirdilər ki, sovet xalqı imperalistlərin həmləsinə yekdil fikirlə cavab verir. Yekdillik yaxşı şeydir, amma eyni zamanda cəmiyyətdə yekdil fikrin olması ideal vəziyyətdir. Müxtəlif fikirlərin olması çox yaxşı haldır. Çünki o halda biz hansısa qərar qəbul edəndə müxtəlif fikirlərin arasında diskussiya nəticəsində yaranan bir addım atacağıq. İkinci tərəfdən də bizi qıraqdən izləyən, müşahidə edən qüvvələr görəcəklər ki, müxtəlif fikirlər mövcuddur.

- Elə isə bu cür mərkəzin yaradılması üçün niyə təşəbbüs

büs göstərmirsiniz?

- Bu, ictimai bir qurum olmalıdır, bir adla, bir şəxsə bağlı olmamalıdır. Elə bir qurum olmalıdır ki, orada mütəxəssislər yığılıb hansısa fikirləri söyləməlidirlər. O qurumun başçısı olmalıdır, cəmiyyət şəklində, demokratik əsaslarla fəaliyyət göstərməlidir. Bizdə adətən hansısa qurumlar yaranır, bu və ya digər insanla bağlılığı olur. Fikirləşirəm ki, bir nəfərlə bağlılığı olmamalıdır.

Çünki xarici siyasət sanki iki düşərgenin arasında bölünüb. İqtidaryönümlü ekspertlər elə bil adət ediblər ki, iqtidarın xarici siyasətini dəstəkləsinlər. Müxalifətin də əsas məqsədi hakimiyyətə gəlməkdir və iqtidar nə edirsə, onu tənqid edir. Deməli, balanslaşmış rəy, qurumlara ehtiyac var. Bu rəyi isə hansısa ictimai qurumlar söyləyə bilər. Bizim xarici siyasətdə müxtəlif problemlər ortaya çıxır ki, buna aid fikirlər səslənməlidir, diskussiya aparılmalıdır. Ermənilər ictimai rəy

rın, həm müxalifətin rəyini analiz edib öz paytaxtlarına xəbər edirlər. Amma orta mövqə yoxdur.

- Sizin növbəti posta təyinat alacağınızla bağlı gözləntilər var idi, amma bu, baş vermədi. Artıq özünüz bu məsələdən əl üzünsünüz, yoxsa...

- Bizdə vəzifəyə çox önəm verilir. Xoşbəxtlikdən mən çox vəzifələrdə işləmiş adam kimi bu fikirlərə bir az ayrı cür yanaşırım. Hesab edirəm ki, ehtiyac olsa, kiməsə hansısa iş

- Nə prezidentliyə, nə də deputat mandatına iddia etmirsiz?

- Deputatlıq haqda hələ fikirləşməmişəm. Baxaq, görək şərait necə olacaq. Təəssüflər olsun ki, Milli Məclisdə xarici siyasətə aid fəallıq o qədər də yüksək deyil. Qoy bu fikirləri tənqid kimi qəbul etməsələr, daha da aktiv olmaq lazımdır. Ümumiyyətlə, bizim xarici siyasətdə prezidentdən başqa, iqtidarda fəallıq o qədər də çox deyil. Qurumlar elə bil hərəsi bir tərəfə çəkilib, kinoda deyil-

olub: Hoqlandın bəyanatı və Lavrov planı ilə bağlı. Azərbaycan ictimaiyyəti onların fərqi görüb. Çünki Hoqlandın Madrid prinsiplərinin əsasında olan mövqə idi. Amma Lavrov çıxış etdiyi mövqə, Zaxarovanın bəyanatları və s. göstərdi ki, onun təklifi Madrid prinsiplərindən uzaqdır.

- Siz, Eldar Namazov və rəhmətlik Vəfa müəllimin istefasının növbəti ildönümü tamam oldu. O zaman istefaya getməyiniz, nə

Sabiq xarici işlər naziri yeni təşkilat yaradır

Tofiq Zülfüqarov: "Bu, həm iqtidara, həm də müxalifətə lazım olan bir qurum olmalıdır"



"Deputatlıq haqda hələ fikirləşməmişəm, amma prezidentlik..."

- Bu barədə kimlərlə müzakirə aparmısınız?

- Doğrusu, bunun barəsində fikirləşirəm. Çünki baxsanız, Rusiyada Xarici Siyasət Şurası var bu qurumun bəzə Xarici İşlər Nazirliyi ilə bağlılığı mövcuddur. Onlar iclaslar keçirir, hansısa məsələləri müzakirə edirlər. Həmçinin, Fransada, Almaniyada da belə qurumlar var, mən orda çıxış etmişəm. ABŞ-da o qurumlar müxtəlif universitetlərdə cəmlənib və onlar öz təkliflərini verir. Yəni, xarici siyasət təkcə dövlət fəaliyyəti ilə bağlı deyil, müxtəlif cəmiyyətlər də orada xarici siyasətə aid hansısa fikirlər səsləndirir. Əslinə qalsa, bizdə buna böyük ehtiyac var.

yi çox geniş şəkildə istifadə edilər. Məsələn, hansısa təklif onların xoşuna gəlməyində hay-haray edirlər ki, ictimaiyyət bunu qəbul etməyəcək. Bu baxımdan bizdə bir az ayrı vəziyyət yaranıb. Hansısa təklif, ya fikir qəbul olunmayanda elə bil bütün ağırlıq iqtidarın üzərinə düşür. İctimaiyyətin səsi gəlmir və buna aid hansısa fəaliyyət görünürsə, deməli, xaricdə qüvvələr bunu elə qiymətləndirirlər ki, iqtidar, ya hansısa adamlar bunu istəmir, qəbul etmir. O baxımdan bu, bir az dinamik siyasətdir. İndiki siyasi adət-ənənəyə görə bu, xarici siyasətdə çox effektiv bir alət ola bilər. Çünki burada yerləşən səfirliklər həm iqtida-

tapşırılaq. Ehtiyac olmasa, normal bir vəziyyətdə mən özümü çox sərbəst hiss edirəm, özümə uyğun olan hansısa işlə məşğulam. İndi mən heç də hesab eləmirəm ki, işsiz qalmışam. Şükür Allaha, medianın diqqəti onu göstərir ki, həta diqqət daha çoxdur. Həm də facebook-da yenidən fəaliyyətə başlamışam, bir məqaləyə 10-15 min baxışın olduğunu görürəm. Digər keyfiyyətli materiallara baxışlar daha çox olur. Bu baxımdan ictimaiyyətə hansısa fikirləri çatdırmaq da öz-özlüyündə işdir.

Bir-iki gün bundan qabaq mən bir xarici diplomatla görüşdüm. O da qeyd etdi ki, mən Dağlıq Qarabağa aid məruzələr yazıram. Görürəm ki, rəsmi açıqlamalar mövcuddur. Məsələn, Nalbəyanın açıqlamaları filan qədərdir, amma sizdə rəsmi açıqlamalar çox azdır. Demək olar ki, prezidentin açıqlamalarıdır, lakin xarici siyasət idarəsinin açıqlamaları azlıq təşkil edir. Çünki mətbuat katibinin açıqlamaları rəsmi mövqə sayılsa da, onun təsir dərəcəsi nazirin bəyanatlarından daha azdır. Bu baxımdan bizdə boşluqlar var. Həmin boşluq ictimaiyyət tərəfindən də mövcuddur. Mən dediyim qurumlar fəal işləsə, çox faydalı olar.

- Tofiq bəy, gələn il ölkəmizdə prezident seçkiləri keçiriləcək. İddianız yoxdur ki?

-Yox (Gülür). Mən belə şeylərə iddialı deyiləm. Başqalarına nisbətən mən fikirləşirəm ki, bu, çox məsuliyyətli bir işdir. Mən doğrusu, buna hazır deyiləm ki, bütün vaxtımı, heyətimi siyasi və ictimai işlərə həsr edim. Mütəxəssis kimi hə. Amma siyasi baxımdan mənim ambisiyalarım yoxdur.

diyi kimi, "exo" verirlər. Bizə "exo" lazım deyil e, fəal siyasət lazımdır. "Exo" vermək çox rahat mövqedir.

- Yayılan məlumatlara görə, Türkiyə və Rusiya prezidentləri Qarabağı müzakirə edəcəklər. Hətta iddialar var ki, Kreml öz şərtlərinin qəbul olunması qarşılığında bəzi rayonların azad olunmasına razıdır. Bu, nə dərəcədə real görünür?

- Biz gərək bir məsələni nəzərə alaq ki, apreldə ortaya qoyulan sənəd hələ gündəmdədir, Madrid prinsipləridir, Kazandan sonra yenə də yenilənib. Bunun da müəllifi Sergey Lavrovdur. Diplomantik təcrübədən uzaq bir vəziyyət yaranıb - erməni mənşəli bir insan Rusiyanın xarici işlər naziridir, ermənilərə və azərbaycanlılara vasitəçilik edir. Bu, Rusiyanın ən böyük diplomatik səhvidir. Çünki gərək bu cür məsələlərə vaxtilə diqqət yetirdiydi. Hamı başa düşür ki, bu insan milli mənsəbiyyətinə görə bu işi apara bilməz. Bu, tək biz tərəfdən olan mövqə deyil, dünyada qəbul olunan bir təcrübədir. Ermənilərə baxın, Metyu Brayzanın xanımı türk olduğuna görə, ermənilər ona qarşı çıxdılar. Hətta ona nail oldular ki, o, Azərbaycan siyasətindən kənarlaşdırıldı. İndi nə olub, biz o qədər diplomatik tolerantlıq ki, bu məsələlərə fikir verməyək? Mən ümumiyyətlə, o fikrə gəldim ki, Sergey Lavrovla bağlı Azərbaycanda heç bir təşəbbüs qəbul olunmazdır və qəbul olunmayacaqdır.

- Qarşıda növbəti Moskva görüşü var, orada nəşə baş verə bilərmi?

- Yox. Çünki artıq bir neçə həftə bundan qabaq ictimaiyyətdə güclü bir diskussiya

baş verirdi?

- Bu hadisələrin nəticəsində Azərbaycanın dövlət olaraq mövqeyi gücləndi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bir faktor kimi artıq hamıya belli oldu. Hamıya belli oldu ki, Azərbaycan ictimaiyyəti ayrı bir sxemi qəbul etməyəcək. Yəni, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü hər bir sülh planında təmin olunmalıdır. Hesab edirəm ki, bu, Azərbaycandan iqtidarının bu hadisələrdən əl etdiyi ən vacib nəticədir.

- Bas, Ermənistan parlamentindəki terror baş verməyirdi?

- Ermənistanda bu və ya digər hadisə onsuz da baş verəcəkdə. Çünki onlar böyük bir təsir altındadırlar, demək olar ki, müstəqillikdən kənarlıdır. Onların müstəqilliyini itirməsi elə həmin dövrdən başlayır və indiyədək davam edir. Demək olar ki, bu ölkə müstəqil deyil. Onlara sadəcə sübut ediblər ki, siz hansısa yazılmış rolun oynamalısınız, ondan kənara çıxmaq olmaz. Onlar ölümdən qorxub heç vaxt o roldan çıxma bilməzlər.

- Yaratmaq istədiyiniz təşkilatla bağlı Eldar Namazovla müzakirələr aparmısınız?

- Bu yaxınlarda görüşəcəyik. Danışmışıq. Allah qoysa, görüşüb məsləhətləşəcəyik. Digər adamları da cəlb etməsi maraqlı olardı. Yəni də deyirəm, bizim xarici siyasətə müstəqil fikrə malik olan insanlar lazımdır. Bu, həm iqtidara, həm də müxalifətə lazım olan bir qurum olmalıdır. Ümumiyyətlə, cəmiyyətə faydalı qurum olmalıdır. Bu, o demək deyil ki, mən sabah yaradıram, belə bir fikir var (gülür).



Musiqili komediya teatrında səssiz tragediya

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Rəqsi təlim ediyor axsaqlar, Əzəmət düşkünüdür alçaqlar".

(Hüseyn Cavid)

Musiqili Komediya Teatrında rəqs truppasında çalışan müsəvatçı Seymar Namazovu işdən çıxarıblar. Səbəb odur ki, Namazov noyabrın 3-də Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti önündə partiyasının keçirdiyi etiraz piketində iştirak edibdir. Piket ölkədə sərbəst toplaşma azadlığının boğulmasına qarşı idi. Buyur, bu da sənə "sərbəst toplaşma"... Gərək indən belə Namazov qoltuğuna bir köhnə paltar vurub hansısa yeni körpümüzün altında açılan qul bazarında özünə iş arasın. O körpülər də bir işə yararır, sevinirik.

Eyni zamanda, rəqs truppasında işləmiş adam qul bazarında nə təklif edə bilər ki? Bizdə rəqqas axtaranlar körpülərin altına getmir. Ancaq Namazovun həyat və yaradıcılığı ilə öncədən yanlış qurulmuşdu. Axı müsəvatçının muskomediya da nə işi? Bizdə ya orda olmalısən, ya burda. Orta yol mümkün deyildir. Ya dövlət tədbirlərində komediya göstərib, təlxəklik edib hökuməti güldürməlisən, ya da hansısa müxəlif partiya da özünə gün ağlamağa çalışmalısən. Bizdə artistlərə yalandan "xalq artisti" deyirlər, əslində onların hamısı hökumətin artistləridir. (Türkiyədə bu prosedurun adını mənə daha dəqiq tapmışdılar, hökumətdən yardımlar, adlar, ödüllər alan sənətçiye "dövlət sənətçisi" deyirdilər. Ancaq 1999-cu ildə Türkiyədə bu adın verilməsi də ləğv olunmuşdur. Sözləşib, vaxtilə Sezen Aksu, Nilüfer və bir çox başqa sənətçilər - azı 10 nəfər - bu addan imtina etmişlər. Bizdə xalq artisti adını rədd edən bir adam belə yadıma gəlmir).

Uzun sözün qısası, adam mus-mus deyib müsəvatçı oldu, muskomediyasız qaldı. Əslində o teatrın özü də bizim gündəlik həyatımıza baxanda mənasız yerdir, bağlamaq lazımdır. Azərbaycanda musiqili komediya teatri qayımaq, Ermənistanda Dənizçilik Nazirliyi açmaq kimi bir şeydir. Sən bu ölkədə kimi güldürə bilərsən, özü də mahnı oxuyaraq? Həyat özü muskomediya, axırda, son pərdədə isə tragikomediya şəklini alır.

Misal üçün, keçən həftə keçmiş MTN generalı Akif Çovdarova 12 il həbs cəzası kəsdi. Halbuki, cəmi 3-4 il qabaq Akif müəllimin adicə şəklini çəkən adam ölkədən didərgin düşürdü.

Yaxud, başqa bir məhkəmə prosesində Ali Məhkəmənin hakimi Fərhad Kərimovun qardaşının işinə baxırlar. Bu qardaş tikinti şirkəti açmış, ancaq tikdiyi evlərdən necə xoşu gəlmişse bir mənzili çoxlu adama satmış. Onun bu cinayətdə şərik isə İctimai Televiziyanın keçmiş sədri İsmayıl Ömərovun qardaşı imiş. Hesab elə, gəlirsən göydələndən ev almağa, sənə deyirlər ki, bu binanı tikən şirkətin müdirələrindən birinin qardaşı Ali Məhkəmədə hakimdir, o birinin qardaşı da telekanalizasiya şefidir. Ta burda nə şübhə olacaq? Qızıl zəmanət kimi bir zəddir. Pulu say, çıx get. Kimin ağına gələr ki, belə məsuliyyətli qardaşları olan şəxslər dələduz çıxınsınlar? Axı bizim ölkədə mənəviyyət, düzgünlük, əxlaq, doğruluq, ləyaqət kimi anlayışlar nəsilədən nəsilə əmanət olaraq ötürülür. Hind filmində deyilən kimi, oğrunun oğlu oğru olmalıdır. Hakimin qardaşı isə Femidanın bacısı oğlu tipində. Telekanalizasiya şefinin qardaşı da xəbərlərin diktoru kimi bir şey - ağzından yalan çıxmasın gərək. Millət efrə çox inanır bizdə. Sabah efrədən elan et ki, makaron ağacda bitir, hamı inanacaq. (Əslində bunu ötən əsrdə BBC edib. 1 aprelde zarafat üçün belə süjet veriblər, minlərlə ingilis makaron ağacının toxumunu almaq üçün telestudiyaya axışmış).

Sonda Çovdarovun məhkəməsinə Metro Tağıya ədalətsizlik edildiyini də yazmalıyam. Tağı müəllimin 40 il məşindən topladığı, Çovdarovun zorla ondan tutub aldığı 3 milyon dolları məhkəmə geri vermədi. Təzədən 40 il pul toplasın? Necə yaşasın?

Bəlkə rəqqas müsəvatçıya qoşulub o da piketə çıxmalıdır.

Azərbaycan işğalçının cənub müttəfiqini ondan uzaqlaşdırır

Təxminən bir həftə sonra - noyabrın 15-də Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan Moskvaya yollanacaq. Bir çox ekspertlər, o cümlədən, erməni təhlilçilər hesab edirlər ki, Sərkisyanın qarşıdakı ziyarəti Tehrandan ötən həftə Azərbaycanlı həmkarı İlham Əliyevlə görüşən Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə təkcə "səhat əqrəblərini" tutuşdurmaq məramı güdməyəcək, daha çox Avropa Birliyinin (AB) 24 noyabr Brüssel sammiti ərəfəsi axırncı təlimat-məsləhət, xəbərdarlıq xarakteri daşıyacaq.

Bəllidir ki, Sərkisyan AB-nin həmin sammitində 4 illik fasilədən sonra ikinci cəhdə təşkilatla çərçivə sazişi imzalanmasına ümid edir. Belə bir sənədin imzalanmasını azı, üç səbəbdən arzulayır: 1. Öz toplumuna göstərmək istəyir ki, guya Ermənistan heç də Rusiya qarşısında suverenliyi və müstəqilliyini tam itirməyib, yeni müti deyil; 2. Nə vaxtsa Ermənistanın Rusiyanın qucağından çıxıb Qərbi tuta biləcəyi haqda sonuncuya incə mesaj vermək istəyir; 3. Rusiya qarşısında maneə və şantaj imkanlarını artırmaqla ondan əlavə imtiyazlar qoparmağa ümid edir.

Təbii ki, Moskvada bunu bilirlər. Həm də bu üzəndən 15 noyabr görüşü kifayət qədər kritik sayılır. Ən əvvəl isə Sərkisyanın özündən ötrü. Məsələ ondadır ki, gələn ilin aprelində Ermənistan prezidentli üsul-idarəçilikdən parlamentli idarəçiliyə keçəcək və həmin vaxtdan əsas səlahiyyətlər prezidentdə yox, baş nazirdə olacaq. Aydındır ki, qarşıdakı qısa zaman kəsiyində Sərkisyan özünü "yaxşı aparmasa", o halda "yana" və Kremlin etibarını itirə, nəticə etibarilə yeni postda indiki baş nazir, sırf Rusiya adını sayılan Karen Karapetyan otura bilər.

Bu xüsusda Sərkisyanın 15 noyabr Moskva səfəri son dəfə "xalqa üzünə" çağırış, yeni "haqq-hesab" söhbətinə dəvət də adlandırılabilir. Siyasi şərhçilər məhz qeyd edilən məqama məxsusi diqqət ayırır, eyni zamanda Sərkisyanın səfəri öncəsi Azərbaycanın və onun əsas müttəfiqi Türkiyənin prezidentlərin son açıqlamalarındakı şifrlə mesajları həm də Qarabağ məsələsi kontekstində açmağa çalışırlar.

Məsələn, Musavat.com-un məlumatına görə, rusiyalı analitik Mixail Belyayev "Vestnik Kavkaz" nəşrindəki məqaləsində yazır: "BTC-ni açılışından iki gün sonra Tehrandan üçlü formatda - Rusiya, İran və Azərbaycan rəhbərlərinin görüşü oldu. Tehrandan neqliyyat inteqrasiya layihələrindən danışıldı. Azərbaycan həmçinin, Rusiya qazının İranın şimalına çatdırılması üçün öz üzərinə tranzit ölkə rolunu götürməyə hazırlaşır. Ekspert qiymətləndirmələrinə görə, söhbət illik 2-3 milyard kub metr qazdan gəlir. İqtisadi qazancla yanaşı, bu, Bakının regional önəmini artıracaq və Moskva-Bakı-Tehran üçtərəfli birliyi daha da möhkəmləndəcək".

Analitik daha sonra prezident İlham Əliyevin Tehrandan



musavat.com
Togrul İsmayil

Kreml Sərkisyanın "ilgəyi"ni sıxır - Azərbaycan planı

Ermənistan prezidenti Moskva səfəri zamanı "yana" da bilər: İrəvanda yüngül saray çevrilişi istisna deyil; Azərbaycan və Türkiyə liderlərinin açıqlamalarında düşməni təlaşlandıran şifrlə mesajlar; **rusiyalı analitik:** "Konflikt Moskva-Bakı-Ankara formatında da həll edilə bilər..."

Putinlə görüşdən sonra verdiyi məlum açıqlamaya diqqət yönəldir: "Əliyev deyib ki, ikitərəfli əlaqələrin gündəliyi kontekstində onunla Putin arasında öz həllini gözləyən heç bir problem qalmayıb. Rusiyanın Dağlıq Qarabağ məsələsində həlledici rolunu nəzərə alınırsa, bu bəyanat təkcə Rusiya ilə əməkdaşlığın səviyyəsindən razılıq kimi yox, həm də Qarabağ məsələsinin həllindən dolayı anlaşmaların əldə olunmasının göstəricisi kimi də anlaşıla bilər".

AB-nin Brüssel sammitindən Ermənistanın gözləntilərinə gəlincə, rusiyalı şərhçi hesab edir ki, əgər Ermənistan təşkilatla hansısa şəkildə Rusiya maraqlarına toxunan və Ermənistanın Rusiyaya qarşı loyallığını azaldan çərçivə sənədini imzalasaydı, o zaman çox qəribə situasiya ilə üzləşəcək: "İş ondadır ki, Ermənistanın Rusiyaya mütəq və şərtsiz loyallığı Moskvanın Azərbaycanın hərbi cəhətcə durdurmasının qarşılığındadır. Və erməni ordusuna silah alınmasına ayrılan hər güzəşli Rusiya krediti də buna xidmət edən aydın xəbərdarlıq olmalıdır. Ermənilərin müdafiəsi üçün Rusiyanın ayırdığı növbəti 100 milyonluq silah kreditini də İrəvanın AB-nin Brüssel sammitində Rusiya maraqlarını gözlemək üçün Ermənistanın verilən özlənəməxsus avans saymaq olar. Əks halda, Dağlıq Qarabağ konfliktinin "Rusiya-Türkiyə" formatında həll variantı istisna deyil".

Yeri gəlmişkən, noyabrın 2-də prezident Ərdoğan bəyan

edib ki, yaxın iki həftədə həmkarı Putinlə görüşəcək və onunla Dağlıq Qarabağ məsələsini də müzakirə edəcək. Türkiyə liderinin fikrinə, "əgər hörmətli Putin həqiqətən bu məsələ ilə məşğul olsa, o zaman problem asanca çözümlər".

"Rusiyanın konfliktini həll etmək imkanı barədə Türkiyə prezidentinin optimizmi diqqət çəkəməyə bilmir. Onun bu açıqlaması artıq Ermənistanda narahatlıq doğurub. Orada ehtiyat edirlər ki, Türkiyə rəhbərliyi münafiqşinin həllini Moskva-Bakı-Ankara üçbucağına qaytarmaq istəyir" - rusiyalı təhlilçi yazır.

O da diqqətçəkicidir ki, Ərdoğan Putinlə görüşü təxminən Sərkisyanın Moskvaya səfər günlərinə təsadüf edəcək. Bu xüsusda müəllifin aşağıdakı proqnozu da maraq kəsb edir: "Ermənistanda yumşaq saray çevrilişi ssenarisini kifayət qədər real təsəvvür edilir: hansı ssenaridə ki, gələn ilin aprelində baş nazir postunu Brüssel səhvi üzündən Rusiya dəstəyindən məhrum olacaq indiki prezident Sərkisyan yox, başqa namizəd tuta bilər. Misal üçün, keçmiş "Qazprom"çu və hazırkı baş nazir Karen Karapetyan. Söz düşmüşkən, Karapetyan İrəvanda məqsədli şəkildə keçirdiyi mətbuat konfransında gələn ilin aprelində baş nazir postunu qoruyub saxlamağın mümkünlüyü məsələsini açıq saxlayıb. Maraqlı təsadüfdür".

Maraqlısı həm də odur ki, bu arada politoloq Elxan Şahinoğlu özünün etibarlı mənbəyinə istinadla Putinin öz Qarabağ planı-

ni işə salmaq istədiyini yazıb.

Sitat: "İnanmadığım etibarlı qaynaqdan əldə etdiyim məlumata görə, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin türkiyəli həmkarı Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşü ərəfəsində Dağlıq Qarabağ ətrafındakı 5 rayonun qeyd-şərtsiz azad olunması ilə bağlı Azərbaycan qarşısında 3 şərti var. Birinci şərt: Azərbaycan Avrasiya İqtisadi Birliyinin üzvü olmalıdır. İkinci şərt: Azərbaycan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının üzvü olmalıdır. Üçüncü şərt: Dağlıq Qarabağda Rusiyanın sülhməramlı qüvvələri yerləşdirilməlidir. Çox ağır şərtlərdir. Birinci şərti müəyyən istisnalarla yerinə yetirmək mümkündür, o biri iki şərt Azərbaycanın təhlükəsizlik maraqlarına ziddir. Başqa məlumatlar da var".

Əslində Kremlin Bakıya Qarabağla bağlı üç şərti yeni deyil. Bu barədə zaman-zaman yazmışıq. Rəsmi Bakının həmin şərtlərə, "Lavrov planı" deyilən plana münasibəti də bəllidir - öncə torpaqlar qeyd-şərtsiz azad edilməlidir. Həmçinin, "5 rayon" söhbəti təzə sayılmaz. Hərçənd, konflikt ətrafında bəzi yeni və maraqlı gelişmələrin olması etiraf olunmalıdır.

Son gelişmələrin Ərdoğan və Sərkisyanın Rusiya prezidenti ilə qarşıdakı görüşləri ilə bağlılıq dərəcəsi yaqın ki, siri qalmayacaq. Bir maraqlı detali də əlavə edək: Sərkisyan Moskvaya Ermənistanın müdafiə naziri, özünün ən yaxın adamı sayılan Vigen Sərkisyanla birgə gedəcək.

□ Analitik xidmət



Xəbər verdiyimiz kimi, politoloq Elxan Şahinoğlu Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonlardan beşinin qaytarılması üçün üç şərtinin olduğu barədə sosial şəbəkədə məlumat paylaşmış. Məlumatda bildirilir ki, Dağlıq Qarabağ ətrafındakı 5 rayonun azad olunması qarşılığında Azərbaycan qarşısında 3 şərtin qoyulduğu bildirilir.

Birinci şərt: Azərbaycan Avrasiya İqtisadi Birliyinin üzvü olmalıdır. İkinci şərt: Azərbaycan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının üzvü olmalıdır. Üçüncü şərt: Dağlıq Qarabağda Rusiyanın sülhməramlı qüvvələri yerləşdirilməlidir. Elxan Şahinoğlu bu şərtləri "çox ağır" adlandırır.

Politoloq Natiq Miri də bu şərtlərin Azərbaycanın maraqlarına uyğun olmadığını və belə bir şərtlər varsa belə, qəbul ediləcəyi halda Dağlıq Qarabağ probleminin həll olunmayacağını düşünür. Bu barədə o, "Yeni Müsavat"a fikirlərini belə əsərləndirib: "Öncə qeyd edirəm ki, Azərbaycanın qarşısında qoyulduğu deyilən bu şərtlər yeni deyil. Zaman-zaman Rusiyanın bu şərtləri qoyduğu barədə mə-

lumatlar yayılıb, bu barədə Rusiya siyasi elitasının təmsilçiləri dolayısı ilə açıqlamalar da veriblər. Düşünürəm ki, bu şərtlər çox yaxın zamanda Rusiya prezidenti səviyyəsində dilə gətirilib. Bu şərtlər adətən müəyyən hakimiyyət strukturları, əsasən də Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən təmaslarda dilə gətirilir. Ancaq onu da nəzərə almaq lazımdır ki, bu üç şərt əslində bir-birini tamamlayan amillərdir. Yəni Rusiya bu şərtlərin üçünü də ona görə ard-arda qoyur ki, onlar Rusiya üçün vazkeçilməz məsələlərdir. Çünki Azərbaycanın Avrasiya İttifaqına üzv olması, lakin Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına üzv olmaması bir araya sığacaq şey deyil. Rusiya Azərbaycanı Avrasiya İtti-

Ekspertdən Kremlin 5 rayon üçün 3 şərtinə maraqlı şərh: "Tələdir..."

Natiq Miri: "Onları qəbul eləsək də, problem həll edilməyəcək"



faqına cəlb etmək istəyirsə, bu, o deməkdir ki, paralel olaraq KTMT-yə də qoşmaq istəyir. Əgər Azərbaycanın Avrasiya İttifaqına və KTMT-yə üzvlüyü məsələsi qoyulursa və bu kontekstdə Dağlıq Qarabağ probleminin həlli məsələsi istənilirsə, onda təbii ki, Moskvanın Azərbaycanı daha bir şərti Qarabağda Rusiya qoşunlarının yerləşdirilməsidir. Çünki əgər Dağlıq Qarabağ problemi həll olunmuş olsa və Rusiya qoşunları Azərbaycan ərazisində olmasa, bu,

Rusiya dövlətini qane edəcək həll olmayacaq. Moskva rus qoşunlarının Dağlıq Qarabağda yerləşdirilməsini ona görə istəyir ki, gələcəkdə Azərbaycan başqa bir güc mərkəzinə istiqamətlənmək istəmə və yaxud Rusiyadan kənarda müstəqil bir qərar qəbul etmək istəməsə onda qaysaqalayan yararı yenidən rus qoşunları vasitəsilə qanadacaqlar. Bu da o deməkdir ki, əgər rus qoşunu Dağlıq Qarabağda sülhməramlı adı altında olsa belə, Qarabağ faktiki olaraq Rusiyanın olacaq. Biz bunu Gürcüstanın təcrübəsində görmüşük. Ona görə də Azərbaycanın Avrasiya İttifaqına və KTMT-yə üzv olması ilə Dağlıq Qarabağ probleminin ədalətli həll olunacağını gözləyirik, hələ çox gözləməli olacağıq".

Ekspert mövqeyini belə əsaslandırdı ki, əvvəla, Rusiya güvənəcək müttəfiq deyil: "Rusiya heç bir ölkə ilə dost olmayıb və bu gün də dost deyil. Çünki Rusiyanın istənilən ölkə-

yə münasibəti yalnız geosiyasi maraqları çərçivəsindədir. İstənilən zaman əgər Rusiyanın geosiyasi maraqları tələb edəcəksə təbii ki, o zaman Azərbaycanın maraqları gözərdi ediləcək. Ona görə də heç vaxt Rusiyaya inanaraq Avrasiya İttifaqına və KTMT-yə üzv olmaq olmaz. Azərbaycan bu ittifaqlara üzv olsa belə, Dağlıq Qarabağ problemi həll olunmayacaq. İlkisi, diqqət edirsinizsə, Dağlıq Qarabağ ətrafında işğal olunmuş 7 rayonun deyil, 5 rayonun qaytarılmasından söhbət gedir. Bu, Azərbaycan üçün qurulmuş tələdir. Beş rayonu qaytarıb ən strateji nöqtələr olan Kəlbəcər və Laçını Azərbaycan qaytarmırlarsa deməli, Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonlara nəzarət yenidən ermənilərin əlində olacaq və rayonlar onların hədəfində qalacaq. Bir məqamı da nəzərdən qaçırmamaq lazımdır. Laçın və Kəlbəcəri ona görə ermənilərin əlində saxlamaq istəyirlər ki, gələcəkdə

Azərbaycan oyun qaydalarını pozarsa, həmin strateji nöqtələrdən bizi hədəfə alsınlar. Rusiya daha bir təsir niçəyini öz əlində saxlamaq üçün 7 yox, 5 rayonun qaytarılması məsələsini ortaya atır.

Ən nəhayət, 5 rayonun qaytarılmasının müqabilində Ermənistanın da şərtləri var. Ermənistan Dağlıq Qarabağa həтта ilkin mərhələdə veriləcək statusu beynəlxalq səviyyədə qəbul etdirməyə çalışacaq. Müvəqqəti statusdan sonrakı mərhələ kimi isə müstəqillik statusunu qəti olaraq qoyacaqlar. Azərbaycan isə, təbii ki, bununla razılaşmayacaq. Bu zaman müharibə yenidən alovlanacaq. Həmin vaxt rus qoşunları Qarabağda yerləşmiş olanda düşəcəyimiz durumu göz önünə gətirin. Ona görə də bu məqamı da təhlil etdikdə görürük ki, 5 rayonun qaytarılması məsələsi bizə qurulmuş tələdir. Buna qətiyyənlənmək olmaz".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Rusiyanın erməni kökənli "boz kardinal"ı vəzifədən getsə...

Rusiyanın erməni kökənli xarici işlər naziri Sergey Lavrovun Kremlin Azərbaycanla münasibətlərinin yüksək səviyyəyə çatmasında əngəl olduğu vaxtaşırı müzakirə edilən məsələlər sırasındadır. Erməni əsilli nazirin hər zaman açıqlamalarında təcavüzkar Ermənistanın yanında olduğu açıq şəkildə görünür. Hələ onun rəhbərlik etdiyi nazirliyin sözcüsü Mariya Zaxarovanı demirik...

Əslinə qalsa, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev bu ilin iyulunda Soçidə rusiyalı həmkarı Vladimir Putinlə görüşü zamanı hər iki ölkənin münasibətlərini korlayan Rusiyada müxtəlif dairələrin olduğunu bildirmiş, Putin də bunu araşdıracağına söz vermişdi. Təkcə bu fakt bir çox mətləblərdən xəbər verir.

Aylar öncə Rusiyadakı Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresinin keçirildiyi zaman da gözler Lavrovun üzərinə dikilmiş, burada onun erməni lobbisi ilə birlikdə əlinin olduğu qeyd olunmuşdu.

Rusiya XİN-in rəhbərinin Azərbaycan-Türkiyə-Rusiya üçtərəfli formatının yaradılma-

Moskvanın Azərbaycan və müsəlman dünyasına qarşı siyasəti yumşala bilərmi?

Qabil Hüseyinli: "Lavrovun gedişi ilə erməni lobbisinin beli qırılmış olar, onların Rusiya siyasi elitasına təsiri minimuma enər"



Qabil Hüseyinli

sında da ciddi əngəl olduğu bildirilir. Lavrovun bu üçlüyün yaradılacağı təqdirdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə ciddi təsir edəcəyini bildiyindən hər vaxtla buna mane olmağa çalışdığı vurğulanır. Onun nazir postundan uzaqlaşdırılacağı halda bunun nəinki Rusiya-Azərbaycan mü-

nasibətlərinə, Rusiya-Türkiyə münasibətlərinə müsbət təsirlərinin olacağı deyilir.

Sabiq dövlət müşaviri, politoloq Qabil Hüseyinli hesab edir ki, Lavrov Rusiyada fəaliyyət göstərən nüfuzlu erməni lobbisinin başçısıdır: "Lavrov çox sədaqətlə erməni maraqlarını Rusiya siyasi elitasında müdafiə edir, əksər hallarda burada ölkəsindəki erməni milyonların, iş adamlarının dəstəyindən istifadə edir. Sözsüz ki, Rusiyanın xarici siyasətində Azərbaycanı yönəlik siyasətinin formalaşdırılmasında Lavrov başda olmaqla bir sıra erməni mənşəli şəxslərin rolu böyükdür. Belə bir məlumat var ki, Rusiya XİN-də müxtəlif səviyələrdə ermənilərin təmsilçiliyi kifayət qədər yüksəkdir.

30-35% civarında onların nazirlikdə təmsil olunduqları barədə məlumatlar mövcuddur. Bu çox böyük rəqəmdir. Bu rəqəmin mövcud olduğu şəraitdə demək həmin şəxslər Rusiyanın xarici siyasətinin formalaşdırılmasında böyük rol oynaya bilərlər. Bununla yanaşı, məsələnin tarixi köklərini də unutmaq olmaz. Çünki Rusiya siyasətində erməni amili I Pyotrun dövründən başlayır. Söyləsək ki, Putin tamamilə Lavrovun təsiri altındadır, onun bütün ideyalarının qarşısında geri çəkilir, bu bir qədər faktları təhrif etmə olardı. Bəli, Lavrov erməniperəstdir, kifayət qədər faktlarla onun ermənilərin maraqlarını müdafiə etdiyini sübut etmək olar. Putinin bu məsələdə obyektiv olduğunu



gündəmə gətirsək belə, qanunverici faktlar əldə etmək olmur. Müasir Rusiya siyasətində erməni amili çox ciddi faktordur. Bu daşlaşmış, möhkəmlənmiş bir amildir. Bunun qarşısını almaq hələ ki asan məsələ deyil. Amerikanın siyasətində işğal məsələsini sübutlamaq o qədər çətin deyil. Burada az da olsa obyektivlik elementləri var. Amma Rusiya beş rayon məsələsindən tutub yapışır, əvəzində isə Azərbaycandan çox ciddi güzəştlər tələb edir. Bunu da cəsarətlə demək olar ki, Rusiya Qərb dövlətlərinin Qarabağ məsələsinə olan münasibətini formalaşdırıran əsas dövlətdir. Çox təəssüflər olsun ki, bu məsələdə Rusiyanın mövqeyini bölüşən dövlətlərin sayı az deyil. Erməni lobbisinin və ermənilərin Qarabağla bağlı uydurduqları fantaziya xarakteri daşıyan "faktlar" təkcə Rusiyada yox, Qərb dünyasında da meydan sulaya bilər. Amma bunun daha çox şüurlara yeridildiyi yer

Rusiya, rus siyasi elitası və bu dövlətin xarici siyasətidir".

Politoloq Lavrovun gedişə, bunun təsirlərinin münasibətlərdə nə dərəcədə görünəcəyi barədə də danışdı: "Lavrov gedərsə, Rusiyanın siyasətində təkcə Azərbaycanla bağlı məsələlərdə deyil, Türkiyə ilə bağlı da, həтта Mülkiyyət dünyası ilə bağlı məsələlərdə də ciddi dəyişikliklər yarana bilər. Lavrov bu gün Rusiya siyasətinin anti-müsəlman, anti-türk, anti-Azərbaycan istiqamətində köklənməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Bu məsələdə onun yanında köməkçiləri və dayaqları var. Bunu Rusiyada formalaşmış erməni lobbisi kimi də səciyələndirmək olar. Lavrovun gedişi ilə erməni lobbisinin beli qırılmış olar, onların Rusiya siyasi elitasına təsirləri minimuma enə bilər, üstəlik də Rusiyanın müsəlman və türk dünyasına, eyni zamanda, Azərbaycana yönəlik xarici siyasət xəttinin obyektiv çaraları xeyli arta bilər".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyevin "sağ əli" hesab olunan Məharət Mustafayevdən yenə də şikayət var. Bu şəxsin adı Gəncədə qanunsuz torpaq satışında, digər əməllərdə dəfələrlə hallanıb. İndi isə 58 yaşlı M.Mustafayevin adı 27 yaşlı xanım işçisi, 2 uşaq anası Gülnar Günəşlini özünü öldürmə həddinə çatdırmaqda əsas fiqur kimi keçir.

Redaksiyamıza təşrif buyuran G.Günəşli deyir ki, M.Mustafayevin təqib və təzyiqləri bu gün də davam edir: "Bu il avqustun 11-də Məharət Mustafayevin dözülməz təhdidlərindən can qurtarmaq üçün Bakıya gəldim. Buna qədər şikayət etmədiyim dövlət qurumu qalmaqışdı. Özümü yandırmaq da istərdim, özünü üstümə tökdüm, amma polis əməkdaşları özümü öldürməyə imkan vermədilər. Tutub Səbəyel Rayon Prokurorluğuna gətirdilər. Orada başıma gələnləri danışdı niyə intihar etmək istədiyimi, mənə bu həddə Məharət Mustafayevin çatdırdığını ətraflı danışdım. Ümidli idim ki, şikayətimi araşdırıb nəhayət ki, Məharət Mustafayevi cəzalandırırlar. Amma tam əksi oldu. Məharət Mustafayev mənə özümü öldürməkdən başqa yol qoymayıb".

27 yaşlı G.Günəşli Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətində memar vəzifəsinə 2013-cü ildə işə götürülüb. 2014-cü ildə ailə həyatı qurub. 2016-cı ildə Məharət Mustafayev Gəncə İH-nin Memarlıq və Şəhərsalma İdarəsinə rəis təyin olunana qədər G.Günəşli sakit hayatını yaşayıb, 2 övladını böyüdü.

Yeni rəisin ilk günlər G.Günəşliyə münasibəti normal olub. Həmin dövrdə G.Günəşli həyat yoldaşından ayrılıb. Bundan sonra işə xanım işçinin pis günləri başlayıb.

Burada G.Günəşlinin intihara cəhd faktı üzrə materialı araşdıran Səbəyel rayon prokurorunun köməkçisi İsmayıl Rövşənovun qərarına diqqət. Sitat:

"Hamilə olduğu müddətdə Məharət Mustafayev ona qarşı münasibətinin çox yaxşı olduğunu, hətta ona qızım deyər müraciət etdiyini, M.Mustafayevdən rəhbər kimi heç bir narazılığının olmadığını bildirmişdir. Lakin övladı dünyaya gələndən sonra Məharət Mustafayevin ona qarşı münasibətinin tamam dəyişdiyini və ona qarşı hisslərinin olduğunu, onu sevdiyini dediyini, telefon vasitəsilə çoxsaylı sevgi mesajları, sevgi musiqiləri göndərdiyini, onunla evlənmək istədiyini dediyini bildirmişdir. O, Məharət Mustafayevə dəfələrlə 2 azyaşlı övladının olduğunu, bir daha evlilik düşünmədiyini, atası yaşında olduğunu, aralarında 31 yaş fərq olduğunu və hərəkətlərinin yaşına yaraşmadığını dəfələrlə dediyini, bu hərəkətlərdən əl çəkəməsinə bildirib. 2016-cı ilin dekabr ayında işdən çıxmaqla bağlı ərizə yazdığı, lakin ərizəsini qəbul etmədikləri üçün 2017-ci ilin yanvarında təkrarən işdən çıxmaqla bağlı ərizə ilə müraciət etdiyini və mart ayında da işdən çıxmadığını bildirmişdir. Lakin buna baxmayaraq ona məvacib yazıldığını və 2017-ci ilin martında Məharət Mustafayevin onun mobil telefonuna zəng vuraraq bir daha onu na-



ediblər, mobil telefonumu götürüb suya salıblar yararsız hala gətiriblər".

G.Günəşlinin sözlərinə görə başçının qəbulunda olandan sonra da vəziyyət yaxşıya doğru dəyişməyib, əksinə daha böyük haqsızlıqlar, təzyiqlərlə üzləşib, özünə 2 şəxsi qoyublar, onun və işçisi Nəriman Şahmari barəsində qondarma iş başlamağa cəhd olub.

G.Günəşlinin intihara cəhd faktı üzrə materialı araşdıran Səbəyel rayon prokurorunun köməkçisi İsmayıl Rövşənovun qərarında Nəriman Salman oğlu Şahmarinin də izahatı yer alıb.

xartmaq, təhqir etmək və s. yollarla iyrənc niyyətinə çatmağa çalışdığını və bunun demək olar ki, bütün Gəncə şəhərinə məlum olduğunu bildirmişdir".

Səbəyel prokurorunun köməkçisi İ.Rövşənov iş üzrə çıxardığı qərarında yazır ki, barəsində şikayət olan M.Mustafayevi araşdırma müddətində istifadəsində olan 050-215-00-XX, 050-505-11-XX, 050-252-00-XX nömrəli mobil telefonlar vasitəsilə Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinə teleqram və rəsmi məktub göndərilməklə izahat verməyə dəvət edib. Belə aydın olur ki, M.Mustafayev çağırışlara getməyib və proku-

Gülnar Nəsrəddin qızının izahatında qeyd etdiyi, Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısının qəbulunda olan zaman qəbul otağında qoyduğu əl çantasına müdaxilə edilərək içərisindəki mobil telefonun suya salınaraq yararsız hala salınması, bu barədə icra başçısına bildirdikdə ona yeni telefon alınaraq verilməsi və səsinə çıxartmamasının bildirilməsi, həmçinin, Nəriman Şahmari adlı işçisinin və özünün barələrində şikayət olduğunu deyərək Gəncə şəhər Baş Polis İdarəsinə dəvət olunmaları və Nəriman Şahmarinin heç bir səbəb olmadan məhkəməyə aparılması, eləcə də, xə-

Gəncə İcra Hakimiyyətinin sektor müdürindən başçıya və müavininə şok ittiham

Elmar Vəliyevin "sağ əli" ilə bağlı ilginç dosye; Məharət Mustafayev icra hakimiyyətinin xanım işçisini intihar həddinə çatdırıb; prokurorun qərarında başçı müavini haqda sensasion faktlar yer alıb

rahat etməyəcəyini demiş, işə çıxmağını xahiş etmişdir. O da ailədə yeganə işləyən şəxs olduğu üçün və maddi vəziyyətinin çətin olması ilə əlaqədar yenedən işə çıxmışdır. Həmin ərəfədə icra başçısının sərəncamı ilə Memarlıq və Şəhərsalma İdarəsinin nəzdində Kommersiya sektoru yaradılmış və başçının əmri ilə o, sektor müdiri vəzifəsinə təyin olunmuş, təxminən 1 ay Məharət Mustafayev onu narahat etməmişdir. Lakin sonradan yenə də ona təsir göstərməyə başlamış, lakin sonuncunun təkliflərini yenə də rədd etdiyi üçün və bu sifətlə bağlı təzyiqlər göstərməyə, onu bu yolla əldə etməyə cəhd etmişdir. Belə ki, o, kommersiya sektoruna müdir təyin ediləndən sonra Məharət Mustafayevin təklifi ilə 6 nəfər işçini kommersiya sektoruna işə qəbul etmiş və həmin şəxsləri onun təklifi ilə işə dəvət etmişdir. Onun Məharət Mustafayevə "hə" cavabı verməməsi Məharəti o dərəcədə qıcıqlandırmışdır ki, artıq səbəbsiz yerə onun işçilərini işdən çıxarıb. O, bunun səbəbini öyrənmək üçün İcra Hakimiyyətinə gedərək M.Mustafayevdən bunun səbəbini soruşduqda o, idarənin rəisi olduğunu, bütün işçiləri işdən çıxardığını, bir daha işə gəlmələrini bildirmiş və göstərişinə əsasən icra hakimiyyətinin mühafizə polisi onu və Sahili idarədən çıxartmışdır".

G.Günəşli deyir ki, bundan sonra onun otağını möhürləyib onu işə buraxmayıblar. Otaqda ki əşyalarını götürməsinə çox ciddi əngəllər olub: "İcra Haki-

miyyətinə iş otağımdan bir sıra çıxmağını xahiş etmişdir. O da ailədə yeganə işləyən şəxs olduğu üçün və maddi vəziyyətinin çətin olması ilə əlaqədar yenedən işə çıxmışdır. Həmin ərəfədə icra başçısının sərəncamı ilə Memarlıq və Şəhərsalma İdarəsinin nəzdində Kommersiya sektoru yaradılmış və başçının əmri ilə o, sektor müdiri vəzifəsinə təyin olunmuş, təxminən 1 ay Məharət Mustafayev onu narahat etməmişdir. Lakin sonradan yenə də ona təsir göstərməyə başlamış, lakin sonuncunun təkliflərini yenə də rədd etdiyi üçün və bu sifətlə bağlı təzyiqlər göstərməyə, onu bu yolla əldə etməyə cəhd etmişdir. Belə ki, o, kommersiya sektoruna müdir təyin ediləndən sonra Məharət Mustafayevin təklifi ilə 6 nəfər işçini kommersiya sektoruna işə qəbul etmiş və həmin şəxsləri onun təklifi ilə işə dəvət etmişdir. Onun Məharət Mustafayevə "hə" cavabı verməməsi Məharəti o dərəcədə qıcıqlandırmışdır ki, artıq səbəbsiz yerə onun işçilərini işdən çıxarıb. O, bunun səbəbini öyrənmək üçün İcra Hakimiyyətinə gedərək M.Mustafayevdən bunun səbəbini soruşduqda o, idarənin rəisi olduğunu, bütün işçiləri işdən çıxardığını, bir daha işə gəlmələrini bildirmiş və göstərişinə əsasən icra hakimiyyətinin mühafizə polisi onu və Sahili idarədən çıxartmışdır".

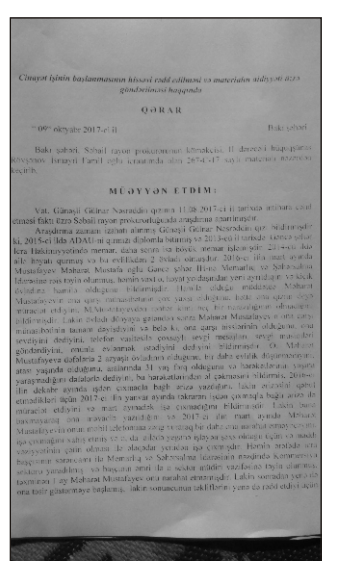
G.Günəşli deyir ki, başçının sözlərinə inanıb və Gəncəyə gedərək başçının qəbuluna yollanıb: "Başçının qəbulunda olan zaman əl çantamı qəbul otağında qoymuşdum. Çıxanda gördüm ki, çantama müdaxilə

Həmin izahatdan sitat: "G.Günəşli onu və digər bir neçə şəxsi M.Mustafayevə təqdim etmiş, sonuncu da onları işə qəbul etmişdir. Lakin bir müddət sonra M.Mustafayev onları və Gülnar Günəşlini sıxışdırmağa başlamış, onlara məlum olmayan səbəbdən G.Günəşli və o da daxil bir neçə şəxsi kollektivin içərisində təhqir etməyə başlamışdır. Gülnar xanımın qadınlıq qürurunu alçaldacaq sözlər deyərək alçaltmağa başlamışdır. M.Mustafayev tərəfindən G.Günəşliyə qarşı olunan psixoloji təsirin hamı tərəfindən hiss olunduğunu, sonuncunun 2 azyaşlı övladı olduğu və əlavə qazanc yeri olmadığı üçün məcburiyyət qarşısında həmin işdə qalaraq işlədiyini bildirmişdir. 05.08.2017-ci il tarixdə M.Mustafayev Kommersiya şöbəsinin Sahil adlı işçisini şöbədə kəskin təhqir edərək otaqdan qovduğunu eşitmiş və İdarəyə getmişdir. İş otaqlarında Sahilin və Gülnar xanımın ağladığını, mühafizə polisinin onları otaqdan çıxardığını, bütün işçiləri yığaraq bunun şahidi olduğunu bildirmişdir. Həmin vaxt G.Günəşli M.Mustafayevə ağılaya-ağılaya hər kəsin içərisində artıq canından bezdiyini, canına qəsd edəcəyini demiş, sonuncu işə onu ağır formada təhqir etmiş, başına oyun açacağını, hələ onu yaxşı tanımadığını bildirmişdir. O, M.Mustafayevin G.Günəşliyə qarşı işgüzar deyil, xüsusən də ailəsi dağılından sonra başqa fikirlə yanaşdığını, onu əldə etmək üçün hər yola əl atdığını, onu əldə edib mediya üçün işçilərini işdən çı-

ror köməkçisi işə bu haqda araşdırma əlavə etməklə kifayətlənib.

İ.Rövşənovun apardığı araşdırma nəticəsində gəlmiş nəticə isə məntiqə uyğun görünür.

Cinayət işinin başlanmasının hissəvi rədd edilməsi və materialın aidiyyəti üzrə göndərilməsi haqda qərarında İ.Rövşənov yazır: "Beləliklə, aparılan araşdırma nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, Günəşli Gülnar Nəsrəddin qızının intihara cəhd etməsi faktında onunla əmansız rəftar etmə, onun ləyaqətini müətamdi olaraq alçaltma, ona hədə-qorxu gəlmə yolu ilə özünü öldürmə və ya özünü öldürməyə cəhd həddinə çatdırma halları olmuşdur. Belə ki, araşdırma zamanı alınmış izahatlardan da görünür ki, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin Memarlıq və Şəhərsalma İdarəsinin rəisi Mustafayev Məharət Mustafaya oğlu tərəfindən həmin idarənin Kommersiya sektorunun müdiri Gülnar Günəşliyə qarşı hər hansı zor təbiq edilməmiş, həyat və sağlamlığı üçün təhlükəli ola biləcək və ya digər formada hər hansı hədə-qorxu gəlməmiş, ləyaqəti müətamdi olaraq alçaldılmamış, əksinə sonuncu G.Günəşlini sevib ailə həyatı qurmaq niyyətində olmuş, ona sevgi mesajları, sevgi mahnıları göndərmişdir. Odur ki, araşdırma nəticəsində toplanmış material üzrə CM-in 125-ci maddəsinin tərkib əlamətləri müəyyən olunmadığından, həmin hissədə cinayət işinin başlanması hissəvi rədd edilməli, Günəşli



beri olmadan vəzifəsinin dəyişdirilməsi və məvacibinin 100 manat azaldılmasına dair xüsussatlar Gəncə şəhərində baş verib. Bu səbəbdən material həmin hissədə araşdırmanın davam etdirilərək qanuni qəbul qəbul edilməsindən ötrü Gəncə şəhər prokurorluğuna göndərilməlidir".

G.Günəşli deyir ki, bu qanunsuz qərardan sonra Gəncə şəhərinə qayıtmağa qorxur. Bakıda qalması üçün işə maddi vəsaiti yoxdur: "Bütün səfirliklərin məktubları yazıb başıma gətirlən müsbətlər haqda məlumat vermişəm. 27 yaşım var, mən qərara gəlmişəm ki, uşaqlarımı da götürüb ölkədən çıxım. Ya da özümü öldürməyə məcburam".

Məsələ ilə bağlı Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin, M.Mustafayevin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

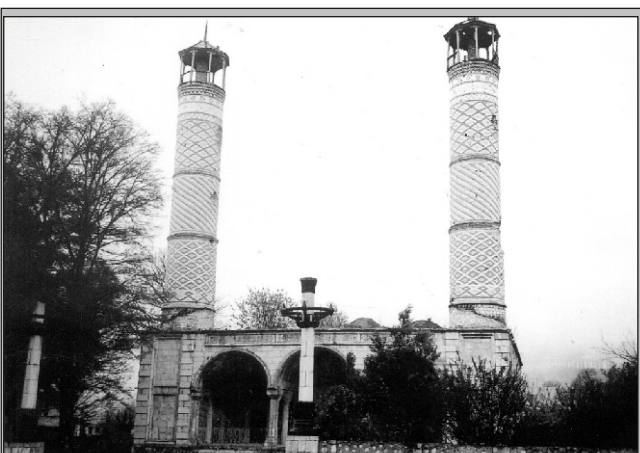
Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Katalonların uğursuz müstəqillik referendumu yəqin ki, katalonlardan da çox erməniləri məyus edib. Ermənilər çox ümidli idilər ki, Avropada, üstəlik, Avropa Birliyinin (AB) üzvü olan ölkədə - İspaniyada əgər yeni bir "dövlət" peyda olacaqsa, deməli, ikinci saxta erməni "dövləti"nin tanınması da uzaq perspektivin işi olmaz. Təsadüfi deyil ki, Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin nümayəndələri qabaqdangəlməmişlik edib Kataloniyaya gedərək, öz həmrəyliklərini nümayiş etdirmişdilər.



Amma proseslər onların gözləntilərinin əksi istiqamətdə, tam baş-ayaq getdi. Daha doğrusu, ermənisayağı yox, sırf beynəlxalq hüquqa, ölkələrin ərazi bütövlüyü prinsipinə hörmət və dəstək fonunda Kataloniyanın müstəqillik tərəfdarı olan yerli, sabiq hökumət rəsmilərindən - hansılar ki, həm də referendumun təşkilində aparıcı rol oynamışdılar, - artıq 8-i həbs olub. Separatçı bölgənin Belçikaya sığınan keçmiş lideri Karlos Puçdemon isə beynəlxalq axtarışa verilib.

Bu yandan da İraq Kürdüstanında keçirilən müstəqillik referendumunun gözlənilən nəticəni verməməsi erməni ölkəni və onun Qarabağdakı separatçı ünsürlərini bir az da dilxor etmiş oldu. Bir sözlə, qısa zamanda erməni separatçı hərəkatı iki ciddi zərbə aldı. Eyni zamanda Azərbaycan üçün yaxşı presedentlər yarandı. Rəsmi Bakı öz ərazi bütövlüyü məsələsini ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri, dünya birliyi qarşısında daha kəskinliyi ilə və inamla qoymaq fürsəti buldu.



"Qarabağ münaqişəsinin hərbi həll yolu yoxdur" - "Avronest"

"Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin hərbi həll yolu mövcud deyil". Bu barədə "Avronest" Parlament Assambleyası Bürosunun müraciətində deyilir.

Avropa Parlamentinin və Azərbaycan, Ermənistan, Gürcüstan, Moldova və Ukrayna parlamentlərinin nümayəndə heyəti rəhbərlərindən ibarət "Avronest" Parlament Assambleyası Bürosu noyabrın 24-də Brüsseldə "Şərqi tərəfdaşlığı" sammitində iştirak edəcək dövlət və hökumət başçılarına müraciət yayımlayıb (Trend).

Müraciətdə deyilir: "Biz Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll olunması üçün Ermənistan və Azərbaycan qoşunları arasında hərbi əməliyyatların qısa zamanda dayandırılmasını tələb edirik. Bu münaqişənin hərbi həll yolu mövcud deyil. Münaqişə substanziv danışıqların bərpası, etimadın möhkəmlənməsi üçün tədbirlərin görülməsi və dialoqun keçirilməsi yolu ilə həll olunmalıdır".



Ermənilərin "ikinci dövlət" xülyası necə puç oldu - iki presedent

Kürdlərin və katalonların müstəqillik referendumları Qarabağ separatçıları üçün əks təbliğat effekti yaradıb; düşmən pərt durumda; **politoloq**: "Rusiya və Türkiyə arasında ortaq layihələr Qarabağ danışıqlarına təkan verəcək..."

"Hazırda müstəqil kürd dövlətinin qurulması və formalaşması real görünür". Musavat.com-un məlumatına görə, bunu mətbuat konfransında Livanda nəşr olunan "Azdak" erməni dilli qəzetin baş redaktoru Şaan Qantaxaryan deyib. Onun sözlərinə görə, "kürd kartı", sadəcə olaraq, Qərb gücləri və İsrail tərəfindən oryənılır.

"İraq Kürdüstanı müstəqil dövlət olmayacaq. Ancaq kürd faktoru öz təsirini saxlayacaq. Suriya kürdlərinə gəlincə, onlar referendum keçirilməsi və müstəqillik elan edilməsi məsələsini qaldırmırlar. Onlar heç vaxt İraq kürdlərinin yolu ilə getməyəcəklər", - deyər erməni naşir qeyd edib.

Göründüyü kimi, ermənilərin öndə gedənləri də dolayısıyla etiraf edirlər ki, Dağlıq Qarabağdakı separatçıların istədikləri hədəfə çatdırmaq mümkün olmayacaq. Çünki regiondakı və dünyadakı şərtlər onların xeyrinə deyil və olması gözlənilmir. Əgər Ermənistanın ən yaxın müttəfiq - İraq kürdlərinin yolu ilə getməyəcəklər", - deyər erməni naşir qeyd edib.

Göründüyü kimi, ermənilərin öndə gedənləri də dolayısıyla etiraf edirlər ki, Dağlıq Qarabağdakı separatçıların istədikləri hədəfə çatdırmaq mümkün olmayacaq. Çünki regiondakı və dünyadakı şərtlər onların xeyrinə deyil və olması gözlənilmir. Əgər Ermənistanın ən yaxın müttəfiq - İraq kürdlərinin yolu ilə getməyəcəklər", - deyər erməni naşir qeyd edib.

Söz düşmüşkən, işğalçı tərəf son vaxtlar həm də Rusiya-Azərbaycan-İran, Rusiya-Türkiyə arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin dərinləşməsindən narahatdır. Nə qədər bəyan edilsə də ki, bu əməkdaşlıq 3-cü, 4-cü ölkəyə, konkret olaraq Ermənistan qarşı yönəlməyib, yenə faktır ki, nəticə etibarilə bu ortaq əməkdaşlıq nəticəsində işğalçı Ermənistanın nəqliyyat blokadası, iqtisadi təcridi güclənəcəkdir.

İrəvan xüsusən də Ankara-Moskva əməkdaşlığının getdikcə daha da dərinləşməsindən, habelə iki nüfuzlu lider - Ərdoğan və Putin arasında şəxsi münasibətlərin möhkəmlənməsindən təlaş keçirir. Bu da təbiidir və ilk növbədə Dağlıq Qarabağ ixtilafının mümkün həll perspektivi ilə bağlıdır. Ermənistanı ən çox narahət en dodur ki, konfliktin həlli Rusiya-Türkiyə və Moskva-Ankara-Bakı üçlü formatına keçə bilər.

"Dağlıq Qarabağ məsələsində artıq yeni bir mərhələnin başladığını söyləyə bilərik". Bu sözləri Axar.az-a qarşıdakı iki həftə ərzində Rusiya və Türkiyə prezidentlərinin ehtimal edilən görüşünü şərh edən politoloq, keçmiş diplomat Fikret Sadiqov deyib. Onun sözlərinə görə, Rusiya və Türkiyə

arasında bir sıra ortaq layihələrin gerçəkləşməsi Qarabağla bağlı danışıqlar prosesinə təkan verə bilər.

"Hazırda Ankara-Moskva əlaqələri yüksələn xətlə inkişaf edir. Rusiya Türkiyə ilə strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafında maraqlıdır, o zaman Dağlıq Qarabağ məsələsinin nizama salınmasında da səylərini artırmalıdır. Hesab edirik ki, hazırda Moskvanın bu istiqamətdə İrəvana təzyiqli rəqlər kifayət qədərdir. Türkiyə və Rusiya prezidentlərinin Dağlıq Qarabağ məsələsi ilə bağlı danışıqlara başlaması tamamilə real görünür. O üzəndə Dağlıq Qarabağ məsələsində artıq yeni bir mərhələnin başladığını söyləyə bilərik. Problemin həlli yönündə Rusiyada ciddi müzakirələrin gedəcəyini istisna etmirəm".

Gerçəkdən də ölkələr arasında iqtisadi-ticarət, digər əlaqələrin dərinləşməsi, ələxüsus ortaq layihələrin reallaşması onların siyasi bağlarını da möhkəmləndirir ki, bu da konfliktli məsələlərin həllində ortaq sülh anlaşması yollarının tapılmasını həqiqətən asanlaşdırır bilər. Ümid edək ki, Dağlıq Qarabağ məsələsinin həlli də Ankara-Moskva əməkdaşlığının genişlənməsi fonunda müsbət dinamika qazanacaq.

Xatırladaq ki, noyabr ortasında Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Dağlıq Qarabağ məsələsinə görə bir araya gələcəyi gözlənilir. Təxminən eyni vaxtda - noyabrın 15-də Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan Moskvada olacaq. Bir sıra təhlilçilər Rusiyada prezident Putinlə baş tutacaq hər iki görüşün nəticələrini həm də Qarabağ məsələsi kontekstində şərh edirlər.

Yeri gəlmişkən, Türkiyə lideri Qarabağ münaqişəsinin birdəfəlik və optimal həlli üçün Bakı-Ankara-Moskva-İrəvan formatını da təklif edib. Əfsus ki, işğalçı ölkənin ənənəvi türk fobiyası bu həll formatını mümkün edib. İrəvan hətta "dördlü" formatda da narahatdır ki, onun maraqları ciddiyyə alınmaz. Halbuki, Rusiya onun 1 nömrəli hərbi-siyasi müttəfiqidir.

Odur ki, işğalçı ölkə hər vaxtlə ATƏT-in Minsk Qrupu formatının (həmsədrlik institutunun) qalmasına çalışır. Çünki həmin formatda Türkiyə təmsil olunmayıb, Azərbaycan faktiki, müttəfiqsizdir və üstəlik, Ermənistan Fransa və ABŞ-ə da özünə daha yaxın hesab edir.

Mövsümün dəyişməsi ilə bağlı paytaxtın kənd təsərrüfatı məhsulları bazarında qiymət artımı davam edir. Xüsusən gündəlik tələbat məhsulları olan meyvə-tərəvəzin qiymətində bu artım özünü göstərir. Qiymətlərlə bağlı son durumu öyrənmək üçün əhalinin ən çox axın etdiyi "8-ci kilometr" bazarına baş çəkdik.

Burada hər zaman olduğu kimi alıcı sıxlığı hiss olunur. Digər kiçik bazarlarla müqayisədə bu bazarda qiymətlər daha ucuzdur. Bu baxımdan aztəminatlı və orta təbəqə üçün ən səfəli bazarlardan biri sayılır. Buna baxmayaraq qiymət artımı "8-ci kilometr" bazarından da yan keçməyib. Ümumi qiymət artımı burada da özünü göstərir.

Hələ qış fəslə başlamasa da, Azərbaycan mətbəxində ən çox istifadə olunan kartof 1 manata qalxıb. Xüsusən də yerli kartofun kiloqramını 1 manatdan ucuz tapmaq mümkün deyil. Bu isə o deməkdir ki, ilin sonuna doğru yerli kartof 1.30 manatdan dan aşağı olmayacaq.

Bazarda Şəmkir, Tovuz kartofu adı ilə 70-80 qəpikdən təklif olunan kartofun əksəriyyəti xaricdən, xüsusən də Rusiyadan, Gürcüstandan idxal olunur və dadına görə yerli kartofun yerini vermir. Lakin imkanı olmayanlar üçün bazarda ucuz alternativ malların olması da bir üstünlükdür. Xatırladaq ki, 80 qəpiyə satılan bu məhsul 15-20 gün öncə 50-60 qəpikdən baha deyildi.

Soğanın qiyməti isə bu il ümumiyyətlə, ötən illə müqayisədə baha oldu. Ötən il pərakəndə satışda 30 qəpiyə ötməyən soğanın indi ən ucuzu 50 qəpiyə satılır. Satıcılar deyir ki, səbəb bu il soğan əkininin az olmasıdır. Əsasən Ağdamdan gətirilən soğan ötən il o qədər bol olub ki, fermerlər məhsulu tam sata bilməyiblər. Bu səbəbdən bu il soğan daha az əkilib və göründüyü kimi bu da qiymətdə özünü göstərir. Əvvəllər bazarda 4 manat olan Hövsan soğanının kiloqramı isə hazırda 5 manata satılır. Sarımsağın 1 kiloqramı isə 6 manatdan təklif olunur.

Tərəvəzlərdən ən çox bahalaşanlardan biri də kələmdir. Hazırda Bərdə kələminin 1 kiloqramı 1 manatdır. Xiyarın qiyməti 1 manata, pomidorun qiyməti isə 1.50-2 manata yüksəlib. Hazırda bazarda ən ucuz məhsul göyertirdir ki, onun da 1 dəstəsi 10 qəpiyə təklif olunur. Turpun kiloqramı isə 1 manatdan ucuz deyil.

Meyvələrdən almanın kiloqramı 50 qəpikdən başlayır. Nar isə ötən illərlə müqayisədə bu il daha bahadır, kiloqramı 1-2.50 manat arasında dəyişir. Feyxanın kiloqramı 80 qəpikdən 1.50 manata qədər, xurma 1 manata, narıncı 1-1.50 manat arasında dəyişir. Xaricdən gətirilən meyvələrin qiyməti 2 manatın üzərindədir. Bananın kiloqramı 2.20 manata təklif olunur.

Qərzəklə məhsulların qiymətini də mövsümi baxımdan baha hesab etmək olar. Hazırda qərzəklə qozun 1 kiloqramı 6-7 manata, fındığın kiloqramı 5-6 manata, şabalıd isə 5 manatadır.

Ləpələrə gəlincə, qoz ləpəsi nisbətən ucuzlaşmış, qiymətlər 10-12 manatdan başlayır, 18

Kənd təsərrüfatı məhsulları bahalaşır

Səbəb mövsümi amillərdir, ancaq iqtisadçı ekspert deyir ki...



manata kimi qalxır. Fındıq ləpəsi isə 14-15 manata təklif olu-

nur. Noxud, lobya, mercə kimi məhsulların qiymətində isə ələ bir fərq müşahidə olunmur.

Ağartı məhsullarının qiyməti isə təxminən 50 qəpik civarında qalxıb. Bazarda kənd yumurtasının 1 ədədi 25-30 qəpik arasındadır. Alıcılar qiymət artımından narahat olsa da, bunu təbii bir hal kimi qəbul edirlər.

Iqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bu artımın əsasən mövsümi amillərlə bağlı olduğunu vurğuladı: "Ümumiyyətlə, 2017-ci ildə qiymətlərin artması bütün sahələrdə müşahidə olundu, ərzaq sahəsində isə daha çox oldu. Bunun səbəblərini də biz dəfələrlə müşahidə etmişik. Ancaq son günlərdə bahalaşmanın əsas qaynağı mövsümi amillərdir. Azərbaycanda artıq təsərrüfat ilin son çadır. Son dövrlərdə havaların soyuması, mövsümün yekunlaşması və bazara öncədən yığılmış məhsulların təklif edilməsi dövrü başlayır. Bu səbəbdən hazırda bazarda təklif olunan məhsulların qiymətində artım davam edir. Bu artım sonrakı həftələrdə və aylarda da müəyyən həddə qədər davam edəcək. Əsas məsələ təklif olunan məhsulun həcmində bazarada tələbdən nisbətən aşağı olması və eyni zamanda, saxlanma xərcləri və sair kimi xərclərin də maya dəyərində əlavə olunması məhsulun son satış qiymətinə təsir edir. Bu proses təxminən mart ayına kimi davam edəcək. Ola bilsin ki, növbəti günlərdə artıq qiymət artımları müşahidə edən idxalda məşğul olan sahibkarlar, tələbatın çox olduğu məhsulları xaricdən ölkə bazarına gətirsinlər. Beləliklə də qiymətlərdə müəyyən qədər sabitləşmə baş versin. Hesab etmirəm ki, qiymətlər bundan sonra azalan istiqamətdə dinamika nümayiş etdirəcək. Ancaq bu təşəbbüslər qiymətlərin daha çox bahalaşmasını əngəlləyə bilər".

Qeyd edək ki, qiymət artımına son zamanlar kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracının artması da səbəb ola bilər. Belə ki, 2017-ci ilin səkkiz ayı ərzində Azərbaycan 374,8 milyon dollar həcmində kənd təsərrüfatı məhsulu ixrac edib. Bu barədə kənd təsərrüfatı naziri Heydər Əsədovun rəsmi mətbuatda dərc olunan məqaləsində yazılıb. Qeyd olunur ki, bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 47,4 faiz çoxdur. Bundan başqa, 2017-ci ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2,8 faiz artıb.

■ Nərgiz LİFTİYEVA
■ Fotolar müəllifindir



Məşhurlar Fədayə üçün oxuyub, klip çəkdirərməmi?

Son günlərin ən çox müzakirə olunan mövzusu müğənni Fədayə Laçının həbs olunmasıdır. İfaçı haqqında müxtəlif fikirlər, iddialar səsləndirilir. Bəziləri ona dəstək olsa da, çoxları həbs olunduğu üçün ifaçını qınayır.

F. Laçına dəstək olanlar isə əsasən sənət dostlarıdır. Onlar öz fikirlərini sosial şəbəkədə bölüşərək həmkarlarının azad olunmasını arzulayıblar. Sənət adamları Türkiyədə narkotik üstündə həbs olunan müğənni Dəniz Səkiyə həmkarlarının dəstək olmaq məqsədi ilə mahnı oxuyub, klip çəkdiqlərini nümunə gətirərək bir-birlərini dəstəyə, birlik olmağa çağırıblar. Xalq artisti Brilliant Dadaşova müğənni Fədayə Laçınla bağlı I vitse-prezident Mehriban Əliyevaya müraciət edib.

Qeyd edək ki, müğənni Məmmədova Fədayə Baris qızı (Fədayə Laçın) həbs olunub. O, Bakı-Astara-Bakı qatarından qaçan məhbüslərə yardım etməkdə təqsirləndirilir. Oktyabrın 23-də Bakı-Astara-Bakı planlı dəmiryolu qarovulu ilə xüsusi təyinatlı vəqonda Bakı şəhərinə müşayiət olunan 1980-ci il təvəllüdü, əvvəllər məhkum edilmiş, Cinayət Məcəlləsinin (CM) müxtəlif maddələri ilə təqsirləndirilən Etibar Ələkbər oğlu Məmmədov və 1989-cu il təvəllüdü, əvvəllər məhkum olunmamış, CM-nin müxtəlif maddələri ilə təqsirləndirilən Əli Rasim oğlu Ağami müşayiət altından qaçıblar. Noyabrın 2-də isə "Qoca" ləqəbli kriminal avtoritet Etibar Məmmədov atışma zamanı öldürülüb.

Bəs, həmkarlarına bu qədər dəstək olan müğənnilərin üçün türk məşhurlar kimi layihə edərləmi?

Musavat.com mövzu ilə əlaqədar sənətçilər arasında sorğu keçirib.

Müğənni Xuraman Şuşalı isə ona dəstək olmağa hazır olduğunu deyib: "Fədayə xanımla bir neçə dəfə toyda və verilişlərdə qonaq olmuşuq. Yaxın dostluğumuz olmasa da, onu saf, təmiz insan bilirdim. Deyirlər ki, sadə ol, sadələşdir. Məncə, o sadə və sadələşdir xanımdır. İnanıram ki, o günahsızdır. İnşallah, günahsız olması açıqlanar, həqiqət üzə çıxar. Dövlətimiz həmişə sənətə və sənətkarə hörmət edib, dəstək olub. Ona tək bizim köməyimiz yetməz. Onun günahkar olmasına inanmıram. İnsan sevəndə gözü qapalı olur. Amma hər zaman Allahın tövbə qapısı açıq olur. Allah köməyi olsun".

Bəstəkar-müğənni Murad Arif deyib ki, həmkarını çox sevdi, amma bu cür layihəyə münasibəti müsbət deyil: "Mən Fədayəni sənətkar olaraq çox sevirdim. Amma Dəniz Səki üçün mahnı oxunub, klip çəkilməsini bizim etməyimiz doğru deyil. Çünki bu yamsılamaq, təkrarlıq olacaq. Təbii ki, onun azadlığa çıxmasını arzu edirəm. Çünki musiqimiz üçün qiymətli bir səsidir".

Müğənni Rəqsanə İsmayılova isə fikirlərini sosial şəbəkədə bildirib. O qeyd edib ki, Dəniz Səki kimi Fədayəyə dəstək olmaq lazımdır: "Bəzən başımıza nə gələcəyini bilmirik. Biz nədənsə yığılana balta vururuq. Həyatda heç kim heç nədən sığortalanmayıb. Biz də insanıq. Nə olsun ki müğənniyik, qanun hamımız üçündür. Çox pis oldum, Allah ailənə səbir versin. Fədayə ilə yaxın dost olmasam belə, bir qadın, bir ana kimi üzüldüm. Allah yolunu açsın. Nədənsə biz, sənətdə olan insanlar belə gün olanda heç zaman bir-birimizə kömək olmurduq. Türkiyədə də müğənni Dəniz Səki həbsə düşdü, amma çıxandan sonra bütün gün konsertlərdədir. O həbsdə olarkən həmkarları ona dəstək olaraq klip çəkdi. Baxın, səhv hamıda olur. Niyə biz insanı baltalayıb başına bir iş gələn kimi yıxmağa çalışırıq. Sevmək gözəldir, hər bir insan seve bilər. Axı sevgi heç bir sərhəd, qorxu tanımır. Belə sevginin sonu belə acılı sonluqla bitir".

■ KÖNÜL

Iki gün əvvəl xalq artisti Brilliant Dadaşovanın müğənni Fədayə Laçınla bağlı birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya müraciəti sənətçilər arasında ciddi rezonans doğurub. Xatırladaq ki, Xalq artisti bu barədə özünün şəxsi "Instagram" səhifəsində yazıb.

Sənətkar Mehriban Əliyevanın həbsdə olan bir anaya dəstək olmasını xahiş edib: "Əzizimiz, sevimli Mehriban xanım! Sizin sonsuz dərəcədə mehriban və qayğıkeş insan olduğunuzu bilirəm. Bu səbəbdən Sizə müraciət edib, istedadlı müğənni, gənc qadın, ən əsası bir övlad anası Fədayə Laçına dəstək olmanızı xahiş edirik. Mən onu şəxsən tanımıram. Yalnız sizin ədalətli, xeyirxah, heç kəsin dərindən indiyə kimi biganə qalmadığınızı bildiyim üçün Fədayə Laçına dəstək olacağınıza ümid edirəm".

Xalq artistinin bu jesti ictimaiyyətdə, sosial şəbəkələrdə təqdir edilib, dəstəklənib. Bu müraciətin ardınca bir çox müğənnilər sosial şəbəkələrdə Fədayə Laçına dəstək verən statuslar paylaşdılar.

Primetrime.az saytının yazdığına görə, hazırda Türkiyədə olan əməkdar artist Röya Ayxan həmkarının görüşünə gedəcəyini açıqlayıb:

"Mən bir neçə gündür yata bilməmişəm. Bir qadın kimi bu məsələyə normal yanaşıram. Biz qadınları problemlərə salan kişilərdir. Bu da bir sevgidir deyək. İnsanın şəxsi həyatıdır. Yaşadıqca çox şeylər olur. Onun qapısının tez açılmasını istəyirəm. Baxmayaraq ki, şəxsi tanışlığımız yoxdur, onunla çox görüşmək istəmişəm. Sadəcə olaraq hələ ki, icazə yoxdur. Nə vaxt icazə olsa, mütləq onun görüşünə gedəcəyəm".

Müğənni Damla isə Fədayə Laçınla bağlı fikirlərini bu cür bölüşüb: "Günlərdə bu ağırlı, acılı sevgi dramının bitməsi məni də üzdü. O, eşq qadını olduğu üçün onu anlayıram. Qanun qanundur. Buna sözüüm yoxdur. Hər kəs qanun qarşısında cavab verməlidir. Amma buna dastanlara yazılan sevgi tarixçəsi deyirdim. Hər kəs qınayır, hər kəs üzücü şərhlər yazır. Etməyin dostlar. Onun da oğul balası var. Heç kəs sabahından siqortalı deyil. Mütləq ki, o şərhləri oxuyur. Başqasına dil uzatmaq bu qədərmi asandır? Allah Fədayə xanıma yardım etsin".

Bəs daha hansı nüfuzlu müğənnilər Fədayə Laçına dəstək olmağı düşünür?

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı olaraq millət vəkili, Xalq artisti Zeynəb Xanlarovanın mövqeyini öyrənməyə çalışsaq da zənglərimiz cavabsız qalıb.

Xalq artisti Gülyaz Məmmədova isə bu haqda ümumiyyətlə danışmaq istəmədiyini dedi.

Xalq artisti Flora Kərimova Fədayə Laçının həbs olunmasına çox hiddətləndiyini, onun günahsız olduğunu deyib: "Müraciəti o zaman edirlər ki, şəx-

sin günahı olsun. Bu qədər insafsızlıq olmaz. Ancaq Fədayənin yaxasından yapışdılar, halbuki buna şərait yarananlar kənarında gəzir. Tezliklə onun azadlığa buraxılmasına ümid edirəm".

Əməkdar artist Elza Seyidcahan isə ilk gündən həmkarına dəstək olduğunu deyib: "Fədayə Laçın Azərbaycan xanıdır, sənət dostumuzdur.

Əməkdar artist Nüşabə Ələsgərli isə Fədayə Laçının tezliklə azadlığa buraxılacağına inandığını deyib: "Fədayə Laçın elə bir insan deyil ki, cinayətə qayırsın. Onun elə bir imkanları yoxdur. Sadəcə Fədayə sevib və görüşmə gedib, bu qədər. Yəni, inanmıram ki, o nə vaxtsa həbsdən cinayətə qayıra bilsin. Cinayətkarları qaçıran başqa adamlardır. Ona gö-

lunubsa, həmin ittihamlar öz qüvvəsindədir. Bu baxımdan "Qoca"nın öldürülməsi Fədayə Laçının cəzasını yüngülləşdirmir".

Hüquqşünas onu da qeyd etdi ki, müğənni barəsində yayılan müraciətlərin nəticəsi ola bilər: "Bəli, müraciətlər öz nəticəsini verə bilər. Çünki müraciət edən Xalq artistidir, üstəlik kifayət qədər ictimai nüfuzu

Tanınmış sənətçilər Fədayə Laçına azadlıq istədilər

Xalq artisti Brilliant Dadaşovanın həbsdə olan müğənninin azadlığa buraxılması üçün birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya müraciəti dəstəkləndi...



Həm də çox gözəl insandır. Onunla yaxından tanışlığımız olmasa da, tədbirlərdə bir yerdə olmuşuq, onu oğlumun toyuna dəvət etmişdim. Çünki oğlum uşaqlıqdan onun ifasını çox sevdi. O, heç vaxt Azərbaycan musiqisinə xələl gətirməyib, muğamı gözəl tembrlə ifa edib. Onunla bağlı xəbəri eşidəndə çox pis oldum. Onun həbsinə inanmırdım. Doğrudur, qanun qarşısında hamı acizdir. Lakin inanıram ki, Fədayə bu işdə günahsız olacaq. Onun bir günahı ondadır ki, "Qoca"nı tanıyır və ona qarşı saf məhəbbət bəsləyib.

O, gözəl anadır. Fədayə xanımın oğluna, anasına, bacısına səbir diləyirəm. Onun dar günündə biz yanındayıq. Brilliant xanıma da təşəkkür edirik, bu cür müraciət ünvanlandığı üçün. İnanırıq ki, hüquq orqanları, hakimlərimiz bu məsələyə haqq-ədalətlə qərar verəcəklər. Demirəm ki, Fədayəni balağışlasınlar. Çünki bilərəm ki, onun günahı yoxdur. O, sənət adamıdır. Çox istərdim ki, səhnəmiz onsuz qalmasın".

Elza Seyidcahan Fədayə Laçının "Qoca" ləqəbli avtoritetə olan sevgisi barədə balet yazdığını da deyib: "Bununla bağlı artıq balet yazıram. Başlığı da "Etibarda əfsanəyə dönmüş Qoca Fədayə fədası" adlanır".

rə də bu məsələyə çox rahat baxıram və ümid edirəm istintaq Fədayəni azadlığa buraxacaq.

Brilliant Dadaşovanı etdiyi müraciətə görə dəstəkləyirəm. Fədayənin azadlığa çıxması üçün pətiliya yaradılsa, qol çəkməyə hazırım".

Müğənni Afət Fərmanqızı da həmkarına hərtərəfli dəstək olduğunu deyib: "Mən sosial şəbəkədə həm müğənni kimi, həm də xalqın içindən olan bir şəxs kimi dəstək olmuşam. Fədayə Laçın dinlədiyim 3 müğənnidən biridir. Onun kimi səs hər yüz ildən bir gəlir. Onun sənəti də böyükdür, həm də çox saf insandır. Əgər qanun qarşısında bir günahı olarsa, istərdim ki, fəvqəladə bir hal kimi ona güzəşt edilsin. Fədayə Laçınla bağlı hansısa bir addım atılarsa, mən də orda varam".

Qeyd edək ki, "Qoca"ləqəbli avtoritetin ölümündən və Xalq artisti Brilliant Dadaşovanın müraciətindən sonra bir çoxları Fədayə Laçının cəzasının yüngülləşdiriləcəyinə, tezliklə azadlığa buraxılacağına ümid edir.

Hüquqşünas Vüqar Babayev məsələyə bu cür şərh bildirdi: "Bildiyiniz kimi "Qoca" artıq öldürülüb. Lakin bu fakt digər məsuliyyətə cəlb olunmuş şəxslərin cəzalarına təsir etmir. Yəni həmin şəxslərə nə ittiham

olan şəxsdir. Bütün bunlar nəzərə alın bilər. Qanunda məhkəməyə qədər şəxsin barəsində seçilən həbs qətimkan tədbirinin zəminə buraxılma qərarı ilə dəyişdirilməsi mümkündür. Bu, prokurorluğun təqdimatı və məhkəmənin qərarı ilə mümkündür. Yəni qanunvericilik bu qərarı tanıyır. Lakin onun zəminə buraxılması o demək deyil ki, cinayətdən azad olunur. Sadəcə şəxs ev dustaqlığına buraxılır və ya zəmində azadlıqda olur".

Xatırladaq ki, müğənni Məmmədova Fədayə Baris qızı (Fədayə Laçın) həbs olunub. O, Bakı-Astara-Bakı qatarrından qaçan məhbuslara yardım etməkdə təqsirləndirilir. Oktyabrın 23-də Bakı-Astara-Bakı planlı dəmiryolu qarovulu ilə xüsusi təyinatlı vəqonda Bakı şəhərinə müşayiət olunan 1980-ci il təvəllüdü, əvvəllər məhkum edilmiş, Cinayət Məcəlləsinin (CM) müxtəlif maddələri ilə təqsirləndirilən Əli Rəhim oğlu Ağaməmmədov və 1989-cu il təvəllüdü, əvvəllər məhkum olunmamış, CM-nin müxtəlif maddələri ilə təqsirləndirilən Əli Rəhim oğlu Ağaməmmədov Noyabrın 2-də isə "Qoca" ləqəbli kriminal avtoritet Etibar Ələkbər oğlu Məmmədov və 1989-cu il təvəllüdü, əvvəllər məhkum olunmamış, CM-nin müxtəlif maddələri ilə təqsirləndirilən Əli Rəhim oğlu Ağaməmmədov Noyabrın 2-də isə "Qoca" ləqəbli kriminal avtoritet Etibar Məmmədov atışma zamanı öldürülüb.

□ Xalidə GƏRAY

Onun yaşadığı sevgidirsə...



Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Son bir neçə gündə hamı Qoca-Fədayə sevgisindən yazmasaydı, heç bu cümlələrə də ehtiyac qalmayacaqdı. Cəryan edən proseslər göstərdi ki, uca xalqımızın ciddi sevgi imtahanından keçməsinə ehtiyac varmış. Sevginin tərifini "ölürüm" deyərək mahını ifasında, qatardan canı qaçırmada görən insanlarımız son bir həftədə bizə ciddi xəyal qırıqlığı yaşatdılar.

Məsələn, mən şəxsən öz payıma həmin insanların öz uşaqlarını nəyə əsasən, hansı prinsiplə tərbiyə etdiyini çözmədim. "Yaxşı nədir, pis nədir" suallarının cavabını necə verdiklərini aydınlaşdırma bilmədim özüm üçün. Adam öldürəni pisləyirikmi? Pisləyirik. Bəs onu qaçıranı? Onu da pisləyirik. O zaman bu olay niyə nümunə halına gətirildi axı? Niyə biz cəmiyyətə cinayətkarların yüksək səviyyəli obraz olduğu mesajını veririk?

Hər şey bir tərəfə, biz sevgini niyə bu qədər ucuzlaşdırırıq? Ömründə bir dəfə olsun, gerçək sevgini yaşamış hər kəs bilir ki, bu hissə heç də hər adamın qapısını döymür. Döyürsə, onu qanı-canı ilə yaşayır insan. Sevmək tək özünü təhlükəyə atıb, bir cinayətə qayırmay deyil ki. Menzurka, ölçü bu olmamalıdır, ola da bilməz. Sevmək fədakarlıqla yanaşı, gözəl hisslərin yaşaması, yaşadılmasıdır. Sevdinin daha uzun yaşaya bilməsi üçün əlindən gələni etməkdir, ona mahnılar oxumaqdır, şeirlər yazmaqdır, əzizləməkdir... Amma öləcəyini bilib-bilə cəhənnəm oduna bir neçə odun atmaq deyil.

Fədayə Qoca üçün "Ölürüm" oxuyanda Azərbaycanlı kişilərin içindən və dilindən keçən "kaş mənimçün də belə ürəkdən oxuyan olaydı" deyənlərin sayı o qədər çox idi ki, Əksəri də bunu etiraf etdi, yazdı. Bu qədər acılıq... Bəlkə də bu mənzərəyə "ah" çəkənlərin hər birinin səhər oyanan kimi qabağına səhər yeməyi süfrəsi hazırlayanı, işə gedəndə öpüb, "yaxşı yol", axşam gələndə "xoş gəlmisən, günün necə keçdi" deyərək soruşanı var. Amma nəyə görə bu, yetmir, bəs eləmir. İllah ki, bir qan olacaq, bir aksion filmi çəkilecək. Kəsəsi, kimsə kiminçünse öləcək. Rahat, dinc, huzur sevgi bizim ellərdə o qədər də qəbul olunmur nəyə görə.

Tamam, oğru dünyasına maraqlı bütün cəmiyyətlərdə var. Xüsusən də bizimki kimi ədalətin bərqərar olmadığı torpaqlarda insanlar oğru qanunlarına maraqlıdır. Onların hər hərəkəti, sözü, addımı hadisə sayılır. Gənc oğlanlar özlərini onlara oxşatmaq istəyirlər, gənc qızların xəyallarını onlar bəzəyir. Amma və lakin biz ümid edirik ki, bu, keçicidir. Təxminən hər kəsin bir dönmə İbrahim Tatlıses mahnılarına qulaq asması kimi. Keçməlidir, keçmək zorundadır. Amma biz bu dünyanı təbliğ etdikcə, onların hər addımını ülviləşdirdikcə cəmiyyətdən də yüksək nəticələr gözləyə bilmərik. O zaman mən də soruşuram: Fədayənin yaşadığı sevgidirsə, türmədəki, müharibədəki, əsgərlikdəki hər yolu gözləyənlərin yaşadıklarının adı nədir? Sevgi bir cinayətə, əli qana batmış bir canını azadlığa qaçırmadırsa, bütün məhrumiyyətləri gözə alıb, sevdinin yolunu gözləməyin adı nədir?

Nümunə olaraq gələcək nəsillərə təqdim edəcəklərimiz arasında Fədayənin sevgisi, Qocanın da qəhrəmanlığı yoxdur. Olmamalıdır. Mən narahatam ki, çox qısa zamanda hamımıza bu cümləyünlə yaşadıklarını örnək kimi təqdim etsinlər. Etməyə. Özümü zəifləyən deyil. Yaxşı, bizdən keçdi, uşaqlarımıza ziyandır.

Gərgin insanları olan Gəgiran - əməkdaşımız Lənkəranın böyük dağ kəndindən yazır

Kənd sakinlərinin iki əsas problemi var - yol və su; burada indiyədək heç bir qız ali təhsil almayıb, səbəb isə odur ki...

Lənkəranın Gəgiran kəndindən bir çoxları xəbərsizdir. Ucqar dağ ərazisində yerləşən kəndin adı mətbuatda bir neçə dəfə torpaq sürüşməsi olayı ilə bağlı hallanıb. Lakin son bir neçə ayda kəndin adı sosial şəbəkələrdə, mətbuatda, mediada tez-tez səslənir.

Bunun səbəbkarı isə Gəgiran kənd məktəbində yenilikçi kimi çıxış edərək musiqili və əyləncəli tarix dərsi deyən, velosipedlə kəndləri gəzərək şagirdlərə maraqlı kitablar paylayan 26 yaşlı Həbib Əlizadədir. Tarix müəllimi ilə bağlı reportaj hazırlayarkən adı çəkilən kəndin vəziyyəti ilə azacıq da olsa tanış olmaq imkanımız oldu.

Qeyd edək ki, Gəgiran kəndi rayonun mərkəzindən 36 km aralıda, dağlıq ərazidə yerləşir. Ümumilikdə Gəgiran ərazi dairəsi 3 kəndi, Gəgiran, Jidi və Dıryan kəndlərini özünə birləşdirir. Kəndə giriş çox çətindir. Bunun üçün mütləq UAZ tipli maşınlardan istifadə etmək gərəkdir. Yollar isə gah körpüsü olmayan kiçik çayların üzərindən, gah da daşlı-kəsəklə, ən dözümlü maşınların belə tab gətirə bilmədiyi ərazilərdən keçir. Payız, qış mövsümündə xüsusən bu yollar daha da keçilməz olur. Kəndin girişinə doğru 11 km ərazini kənd sakinləri "palçıqlı yol" adlandırırlar. "Palçıqlı yol"da ilişib qalan maşın görmək isə adi haldır. Kəndin girişində olan yollar nə qədər çətindir, iç yollar bir o qədər bərbad və qəzalidir. Qış mövsümündə kəndə giriş və çıxış qeyri-mümkünə çevrilir. Sakinlərin dediyinə görə, qışda bəzən nəinki günlərlə, hətta həftələrlə mərkəzə gedib-gəlmək, bazarlıq etmək, xəstələri mərkəzə çatdırmaq olmur. Nəticədə bəzən xəstələr

elə yoldaca dünyasını dəyişir.

Kənd sakinlərinin dediyinə görə, kənddə təxminən 2 mindən çox sakin yaşayır. Əhali əsasən əkinçilik və maldarlıqla məşğuldur. Müstəqillik qazandıqdan sonra torpaq bölgüsü keçirilib və kənddə adambaşına 9 sot torpaq düşüb. Lakin sakinlər bundan razı deyillər. Onların dediklərinə görə, sovet dövründə kəndin vəziyyəti yaxşı olub, camaat daha çox çay təsərrüfatı ilə məşğul olub, işsizlik problemi yaşanmayıb. Lakin müstəqillik dövründən sonra fermer təsərrüfatları dağılıb. Yenidən çay təsərrüfatı yaradılması üçün isə sermayə, maddi vəsait lazımdır. Bu cür çətinliklərə dözməyən bir çox gənclər ailələri ilə birlikdə ölkənin digər regionlarına köçüb. Lakin hər cür çətinliyə dözərək öz yurdunu tərk etməyən gənclər də az deyil. Onların bəziləri çobanlıq edir, bəziləri təsərrüfatla məşğul olur, bəziləri isə kənd içində öyrəndikləri peşə ilə qazanc əldə etməyə çalışır.

Məsələn, kənd sakini Abbas Hüseynov kənddə yeganə bərbərdir. Yeganə bərbər olduğu üçün də hələ ki qazancından narazı deyil: "7-8 ildir ki, bərbər işləyirəm. Uşaqlıqdan bu peşə ilə məşğul olmuşam. Demək olar ki, öz-özümə öyrənmişəm. Şükür Allaha, qazancımız yaxşıdır. Kəndimizin əsas problemləri yol, su ilə bağlıdır. Su barədə çox əziyyət çəkirik".



Sakinin dediyi kimi, kənddə ən mühüm problem yollar və su ilə bağlıdır. Kənd sakinləri hələ də bulaqdan əllə su daşıyır və ya uzun şlanqlarla öz həyətlərinə su çəkirlər. Qışda həmin şlanqlarda su donur və sakinlər çıxılmaz vəziyyətdə qalırlar. Mətbuatda da vaxtaşırı bu problem işıqlandırılıb. Kənd rəsmiləri illər öncə kəndə suyun verilməsi ilə bağlı layihə hazırladığını, dövlət proqramına salındığını və problemin 2015-ci ildə yekunlaşacağını desələr də, problem elə problem olaraq da qalmaqdadır.

Kənddə daha bir problem təhsilə bağlıdır. Araşdırdığımız zaman məlum oldu ki, kənddə bu günə qədər heç bir qız ali təhsil almayıb. Bunun isə öz səbəbləri var. Gəgiran kənd məktəbinin tarix müəllimi Həbib Əlizadə problemi bu cür şərh edir: "Bəli, bu problem var. Amma problem çoxtərəflidir. Biz burda məktəb rəhbərliyini, müəllimi, valideyni qınaya bilərik. Amma bu çıxış yolu deyil. Burada əsas sosial vəziyyət, cəmiyyətin, valideynin təhsilsizliyi, müəllimlərin vaxtında gərəklilə işləməməsi var. Eyni zamanda, yerli təhsil idarəçiləri bu məsələyə çox az diqqət göstərir. Bu gün mən şəxsən Təhsil Nazirliyi tərəfindən dəstək görürəm. Amma yerli təhsil idarəçiləri məsələlərə bir "qulp" qoyurlar. Üstəlik nəinki qız şagirdləri, hətta oğlan şagirdləri yuxarı siniflərə oxumağa gəlmir. Niyə? Ona görə ki, ya başqa yerlərə işləməyə, ya da evdə təsərrüfat işlərinə gedir. Ya da artıq məktəbdə onu cəlb edəcək bir şey yoxdur".

Gəgiran kənd məktəbinin 30 yaşlı direktoru Ziyafəddin Cavadov isə son illərdə təhsillə bağlı uğurlu nəticələr olduğunu bildirir: "Məktəbin vəziyyəti əvvəlki illərə nisbətən yaxşıdır. Valideynlər də istəyirlər ki, övladlarına təhsil verə bilsinlər. Müəllim çatışmazlığı isə yoxdur. Bütün fənlərdən müəllimlərimiz var. Bu il də 3 fənn üzrə vakansiya vermişdik və

həmin ixtisaslar üzrə müəllimlər gəlib. Sevindirici haldır ki, Təhsil Nazirliyi müəllimlərin işə qəbulunu mərkəzləşdirmiş qaydada edir. Şəffaf şəkildə müəllimlər imtahan verərək məktəblərə işə girir. Hazırda məktəbdə 30-a yaxın müəllim çalışır. 225-ə yaxın şagirdimiz var. Bu il abituriyentlərimiz olacaq. Ötən il 3 nəfər oğlan universitetə daxil oldu. Qızlarımızdan kolleclərə daxil olan oldu, lakin onlar məhz universitet tələbəsi olmaq istədikləri üçün kollece oxumağa getmədilər".

Məktəb direktoru da bu vaxta qədər kənddən universitetə daxil olan qız şagirdi olmadığını etiraf edir: "Yəni, bu günə qədər belə bir şey olmayıb. Amma bu il hazırlanan qızlarımız var. İnənirəm ki, növbəti ildə universitetə daxil olan qızlarımız olacaq".

"Biz hamımız övladlarımızı oxutdurmaq istəyirik. Amma işsizlik, maddi imkansızlıq buna imkan vermir. Valideynlər işləsə, uşaqlar da təhsilə maraqlı olurlar". Bu sözləri isə kənd müəllimlərindən biri deyir. Onun sözlərinə görə ağır sosial vəziyyətə görə oğlan şagirdləri 7-8-ci sinifdən məktəbdən ayrılaraq ya evdə təsərrüfat işləri ilə məşğul olur, ya çobanlıq edir, ya da ki, pul qazanmaq üçün başqa şəhərlərə, hətta yaxın ölkələrə gedirlər.

Qeyd etdiyimiz kimi bu kənddə qız şagirdlərinin ali təhsil almağı görünməmiş bir haldır. Həm sosial vəziyyətlə bağlı, həm də ənənəvi olaraq qızlar 8-9-cu sinfə qədər təhsil alır. Çox az hallarda aralarında kimlərsə kollece daxil ola bilər, digərləri isə evdə valideynlərinə köməklik edir və daha sonra ailə həyatı qururlar.

"Qızlar zərif cinsin nümayəndəsidir. Oğlanlar yenə ən pis halda gedib çobanlıq edə bilirlər. Amma qızlar yalnız ev işlərində çalışa bilərlər. Onların gələcəyi üçün elə məhz daha çox qızların oxumasını istəyirik. Lakin pulsuzluğun üzvi qara olsun, uşaqlarımızın yanında xəca-



lətliyin. Onlara ayaqqabı, paltar, dəftər-kitab ala bilmirik. Beləliklə, təhsildən yayınırıqlar", - deyir valideynlər bildirirlər.

Kənddə olduğumuz müddətdə əksər insanların, xüsusən də gənclərin çox gərgin və əsəbi olduğunu

müşahidə etdik. Bu barədə bir neçə kənd aqsaqqalından soruşduqda verilən cavablar eyni oldu: "Kənddə sosial vəziyyət çox ağırdır. Buna görə də insanlarda bir gərginlik yaranıb..."

□ **Xalidə GƏRAY**
Fotolar müəllifindir

Şəkidə faciə - meyiti dostunun evindən tapıldı

Dünən saat 00.40 radələrində Şəki şəhəri, M.S. Əfəndiyev küçəsi dalan 1, ev 1 ünvanında kişi meyiti aşkar edilib. APA-nın məlumatına görə, araşdırmalar zamanı meyiti tapılan şəxsin Şəki rayon sakini, 1974-cü il təvəllüdlü Ruslan İsmayıl oğlu İsmayılov olması müəyyən edilib.

R. İsmayılovun meyitinin tapıldığı ev isə onun dostunun mənzili olub. Ölümün səbəblərini müəyyənləşdirmək üçün müvafiq tibbi ekspertizalar təyin edilib. Şəki Rayon Prokurorluğu faktla bağlı araşdırma aparır.

DİQQƏT! 2011-ci ildən bütün Beynəlxalq Bal Sergilərinin qalibi "Dan Tyan Şana" (Qırğızistan) şirkətinin bal və müalicəvi bal məhsulları Bakıda!

Atbaşı balı (Ağ bal)
Esparset balı (monoflor)
İssik kul balı
Karkıra balı
Uzqen balı
Mumiya
Jensen balı
San Balı
Arı südü.

Şirkətin məhsulları yarmarka və bazarlarda satılır. Məhsulları bu ünvandan ala bilərsiniz: Neftçi Qurban küçəsi-119. (Bayıl Doğum evinin yanı) **Əlaqə telefonu: (012) 49123-82; (051) 922-15-71**

Kisilər!!! Diqqət!!! Axırıncı sans!!!

Əgər sizə Azərbaycanda, xaricdə kömək edə bilməyiblərsə onda Dr Vaiz Səmədov sizə kömək edə bilər

- * Cinsi zəiflik
- * Cinsi marağın azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları
- * Prostatitlər (vəzin böyüməsi)
- * Prostat vəzinin düyünlü adenoması
- * Sonsuzluq
- * Sidik aktların pozulmaları
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın pozulması və digər kişilərin şikayətləri.

Oğlan uşaqlarında və yeniyetmələrdə

- * Enurez saçların Tökülməsi,
- * Sızanaqlar,
- * Cinsi orqanların inkişafdan geri qalması 8-10 yaşından sonra.

Doktor V.Səmədova saat 11:00-dan sonra, (050) 213-88-05 nömrəsi ilə əlaqə saxlamaq olar.

Həkimin TV çıxışlarını youtube.com və facebook.com-da izləyə bilərsiniz.

Dünya Türkiyədə nümayiş etdirilən film 10 gün sonra Azərbaycanda satışda olur. Olduqca rahat şəkildə həm də. Diskini alıb, evində baxırsan. Keyfiyyəti yüksək olmasa da, izləyici üçün xüsusi bir fərq etmir. Və ya kitab... Dünyaca məşhur kitabların pirat və ucuz versiyası ilə mağazalarda rastlaşmaq mümkün olur. Məlum, qənaət dönməndə insanları daha çox məlumatlandırmaqla yanaşı, bunu daha ucuz, sərfəli variantda həyata keçirmək də maraqlandırır. Amma Azərbaycanda piratçılıq ildən-ildən insanların evinə, həyatına daha çox girir. Hətta məktəblərdə çox satılan bir test kitabının ucuz, pirat versiyası ilə rastlaşmaq da mümkündür. Ya da məşhur bir brendin "Binə" yarmarkasındakı "filialı". Təbii ki, bu, birbaşa müəllif hüquqlarının pozulması halları sayılır.



azalma baş verib. Kompüter proqramları sahəsində də piratçılığın 96 faizdən 87 faizə salınıb.

"Əqli mülkiyyət hüquqlarının müdafiəsi və piratçılıqla mübarizə haqqında" qanunun tətbiqi nəticəsində piratçılıqla mübarizədə çox mühüm bir dönmüşə nail olunacağı gözlənilir. Plagiatlıq sahəsində də vəziyyətin ürekaçan deyil və bununla bağlı da müvafiq müraçilər olduqca çoxdur. Azərbaycanda müəllif əsərlərinin elektron qeydiyyatına başlanılıb. Elektron qeydiyyat müəlliflərin vaxtlarına, maliyyə vəsaitlərinə qənaət etməsi baxımından, eləcə də şəffaflıq ba-

mexanizmləri MDB və bezi Avropa ölkələrindən də yüksək qiymətləndirirlər. Amma bununla yanaşı, Azərbaycanda əqli mülkiyyət hüquqlarının pozulması addımbaşı baş verir. Azərbaycan Müəllif Hüquqları Agentliyinin sədri Kamran İmanovun sözlərinə görə, Azərbaycanda müəlliflik hüquqları əsasən iki cür pozulur - qanunsuz istifadə və plagiat - özünü küləşdirmə.

Plagiat və qanunsuz istifadə - piratçılıqla bağlı misallar üçün uzağa getmək lazım deyil. Məsələn, kompüter proqramları istehsal edən "Microsoft"un araşdırmalarına görə, Azərbaycandakı kompüterlərin 95 faizə qədərində lisenziyasız - pirat "Windows" proqramları quraşdırılıb. Hollivudda çəkilən bir filmin hələ Amerika və Avropada təqdimatı olmayay-olmaya, artıq Bakı mağazalarında 5 dollara açığı satılır.

Niyə geyimlərimiz saxtadır?

Azad İstehlakçılar Birliyi də pirat məhsullarla bağlı za-

21-ci əsrin yeni bəlası -

piratçılığın sərhədləri genişlənir

Yeyib-içdiyimizdən tutmuş, dinlədiyimiz musiqiyə qədər əksər məhsullar oğurluq və saxtadır...

Piratçılıq üzündən bütün dünya musiqi bazarı hər il təxminən 4 milyard avro itirir. Bu rəqəm Yaponiya və ABŞ xaricindəki bütün ölkələrin hər birinin qanuni kaset satışlarından daha artıqdır. Bu gəlirin böyük bir qismi kriminal qruplaşmalarının maliyyələşməsinə sərf olunur. Pirat satışları son dövrdə Yer kürəsində böyük bir artımla iki qata qədər artıb. Məsələn, adi müqayisə - 1999-cu ildə bu rəqəm 510 milyon idisə, 2012-ci ildə 1.7 milyarda qədər artıb. CD-lərlə yanaşı, kasetlərin də saxta satışının geniş yayıldığına nəzər alanda, pirat məhsullar bütün musiqi satışlarının 40 faizini təşkil edir.

Məsələn, bir ay öncə Latin Amerikasında həyata keçirilən bir əməliyyat nəticəsində 235 CD, 1 milyon ədəd CD-R və 500 min ədəd üzvi yazılmış CD ələ keçirilib. Bu təsisin illik istehsal potensialı 14 milyon CD-R-dir. Araşdırmalar zamanı məlum olub ki, bu qara bazardan əldə edilən gəlir narkotik qaçaqmalçılığı və insan alveri kimi bizneslərə yönəldilir.

CD-DVD bazarında 75-78 faiz pirat məhsul var

Hazırda Azərbaycanda CD-DVD bazarında 75-78 faiz, kitab bazarında 45-50 faiz, kompüter proqramları bazarında 88-89 faiz pirat məhsullar var. Bu, Müəllif Hüquqları Agentliyinin açıqladığı rəsmi statistikada öz əksini tapıb. Məlumatlara görə, son zamanlar görülmüş tədbirlər nəticəsində piratçılığın səviyyəsi 2 faiz aşağı düşüb. Amma bu rəqəm arta da bilər. Xüsusi nəzərə holoqramları tətbiq olunduqdan, "Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılığa qarşı mübarizə haqqında" qanun qəbul edildikdən, Əqli Mülkiyyət Mərkəzi yaradıldıqdan sonra təbii ki, Məlumatlara inansaq, bu halda piratçılığın səviyyəsini 15 faiz aşağı salmaq mümkün olacaq.

Müəllif Hüquqları Agentliyi tərəfindən "Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılı-

ğa qarşı mübarizə haqqında" yeni qanun layihəsi hazırlanıb. Bu barədə məlumat verən agentliyin şöbə müdiri Natiq İsayevin sözlərinə görə, sənədin yaxın günlərdə parlamentə təqdim edilməsi nəzərdə tutulur: "Belə bir qanunun hazırlanması əqli mülkiyyətin qorunması və təminatı məqsədində daşıyır. Layihədə nəzərdə tutulur ki, əqli mülkiyyət obyektləri üzərinə müvafiq nəzarət markaları yapışdırılsın. Bununla bazarada olan məhsulların hansısının pirat, hansının isə qanuni olması müəyyən ediləcək. Beləliklə bazarda pirat məhsulların yığışdırılmasına nail olunacaq".

Şöbə müdirinin bildirdiyinə görə, agentlik tərəfindən eyni zamanda "Əqli mülkiyyətin inkişafına dair Dövlət Proqramı" da hazırlanıb.

Azərbaycanda istifadə olunan proqram təminatının 90%-i piratdır. Bunu isə jurnalistlərə açıqlamasında USAİD-in Qafqaz üzrə regional direktoru Cek Konli bəyan edib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan pirat məhsullarının istifadəsinə görə dünyada 6-cı yeri tutur: "Proqram təminatı sahəsində pirat məhsullarının istifadəsi informasiya təhlükəsizliyinin zəifləməsinə gətirib çıxarır. Əgər ofis və banklar lisenziyalaşdırılmış məhsuldan deyil, pirat proqramdan istifadə edilərsə, bu kompüterlərə haker hücumu təşkil etmək

daha asan olur".

C.Konli ümidvardır ki, USAİD-lə "Microsoft-Azərbaycan" və "Softline" şirkətləri arasında imzalanan pirat proqram təminatı ilə mübarizəyə dair bugünkü memorandum Azərbaycan informasiya təhlükəsizliyinin inkişafına və IT sektorunun artımına səbəb olacaq.

1000 dollarlıq proqram necə 5 dollara satılır - həm də dövlət müəssisələrinə

Kompüter proqramlarının lisenziyalaşdırılmasını da yaddan çıxarmaq olmaz. Bu gün Azərbaycanda istifadə edilən proqram təminatlarının əksəriyyəti lisenziyasızdır. Bunu BSA şirkətinin rəsmisi Nəriman Ramazanov Microsoft şirkətinin Bakıda təşkil etdiyi "Device Day" tədbirində çıxışı zamanı deyib. N.Ramazanov qeyd edib ki, Azərbaycanda piratçılığa qarşı apardıqları maarifləndirmə işləri öz təsirini verib: "Aparıldığımız maarifləndirmə işləri nəticəsində Azərbaycan bazarında piratçılığın ümumi səviyyəsi 92%-dən 86%-ə, sonra isə 84%-ə düşüb".

Ekspert hesab edir ki, Azərbaycanda sahibkarlıq sahəsində yoxlamaların qadağan edilməsi piratçılığın inkişafına müsbət təsir edir:

"2015-ci ilin dekabrında qərar çıxdı ki, sahibkarlıq sahəsində yoxlamalar 2 illik da-

yandırılıb. Əvvəllər biz yoxlamalar üçün hansısa quruma müraciət edirdik, amma indi bu, alınmır. Bu səbəbdən hələ də piratçılığın səviyyəsi 85% civarında qalıb".

N.Ramazanovun sözlərinə görə, bazarda daha böyük paya malik olan şirkətlərin pirat proqramlarının yayılmasında rolu böyükdür:

"Əslində, əgər lisenziyalı sistem olmasa, mağazalar texnikanı proqram təminatı olmadan satmalıdır. Amma bir çox hallarda onlar pirat proqramlarından istifadə edir. Düzdü, bu sahədə moratorium elan edilib. Amma bizim məhkəməyə müraciət etmək hüququmuzu kimsə almayıb".

Ekspert deyib ki, Microsoft şirkəti bezi dövlət qurumlarını pulsuz proqram təminatı ilə təmin edib: "Microsoft-un baş ofisində qəbul edilmiş qərara görə, Vergilər Nazirliyinin bütün kompüter avadanlıqları pulsuz proqram təminatı ilə təchiz olunub. Təhsil Nazirliyi və bir sıra universitetlərə isə bu, simvolik qiymətə, təxminən 1 000 dollarlıq proqram 5 dollara təqdim edilib".

Azərbaycanda piratçılıq azalıb - rəqəmlər danışır

Müəllif Hüquqları Agentliyi isə son illərdə ölkədə piratçılıq səviyyəsinin azaldığını iddia edir. Belə ki, audiovizual sahədə piratçılığın səviyyəsində 10-20 faiz, kitab piratçılığı sahəsində isə 20 faizə qədər

xımindan çox səmərəlidir, çünki elektron xidmət vasitəsilə əsər dərhal qeydiyyatdan keçir.

Hollivud filmi 1 ay sonra Bakıda 5 manata satılır?

Bəs qanunlar nə deyir? Əqli mülkiyyət hüququnu qorumaq üçün bizdə qurumlar və qanunlar necə işləyir? Bu sahədə iki dövlət qurumu var. Biri Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Agentliyi, digəri isə Müəllif Hüquqları Agentliyi. Əqli mülkiyyət hüquqları özü çox müxtəlif və geniş anlayışdır. Bu siyahıya elm, ədəbiyyat, incəsənət nümunələri, elektron proqram təminatı, ifalar, televiziya və radio verilişləri, kinolar, ixtiralar, sənaye mülkiyyəti formaları və s. aid etmək olar. Azərbaycanda əqli mülkiyyətin "sənaye formaları" Patent Agentliyi qoruyur, humanitar deyə biləcəyimiz qalan müəlliflik hüquqlarını isə Müəllif Hüquqları Agentliyi.

Bu hüquqların qorunması üçün yetərinə qanunlar da var. "Patent haqqında", "Əmtəə nişanları haqqında", "Müəlliflik və əlaqəli hüquqlar haqqında" qanunlar da daxil olmaqla 20-yə yaxın hüquqi-normativ sənədlər var. Üstəlik, Azərbaycan əqli mülkiyyət hüququyla bağlı demək olar ki, bütün konvensiyalara da qoşulub. Hətta Qərb ekspertləri Azərbaycanda bu sahədəki qanunvericilik və

man-zaman monitorinqlər keçirir. Qurumun nəzdində belə məhsullar üzrə komissiya fəaliyyət göstərir. Birlikdən aldığımız məlumata görə, müəllif hüquqlarını araşdırdıqda kontrafak məhsullar audio-video məhsullar, kitablar arasında çoxluq təşkil edir. Araşdırmalar zamanı məlum olub ki, Azərbaycanda geyimlərin 30, ayaqqabıların isə 20 faizi kontrafak məhsullardır. Yəni məşhur brendlərin adı altında müxtəlif məhsullar satılır. Həmçinin kitabların nüsxələnməsi də buna aiddir.

Bu arada beynəlxalq təcrübəyə diqqət. Amerika Birliyi Ştatlarında xüsusilə kino istehsalının qorunması üçün iş görülür. Film müəlliflərinin hüquqları kinoteatrlarda pozulur. Yəni filmlər gizlin lentə alınır və satılır. Amma bu halı aşkar edərək polisə xəbər verənlər pulla mükafatlandırılır. Bu isə haqqında danışdığımız problemin qarşısını alır. Azərbaycanda kino sənayesi çökdüyündən bu barədə xüsusi danışmağa ehtiyac qalmır.

Birliyin sədri E.Hüseynov bildirir ki, Azərbaycanda müəlliflik hüquqlarının qorunması baxımından çox passivdir. Bununla yanaşı ifaçıların da hüquqları pozulur. Səsyazma studiyalarının hamısı pirat məhsulları istehsal etməklə məşğuldurlar.

□ **Sevinc TELMANQIZI**



MUSAVAT

Son səhifə

N 230 (6844) 6 noyabr 2017

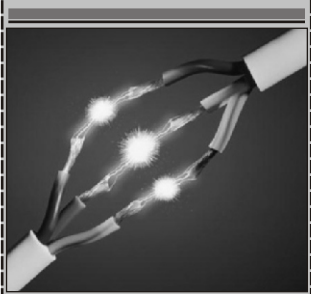


Klassik musiqi dinləyənin beyni daha aktivdir

Coxsaylı təcrübələr sübut edir ki, sakit klassik musiqi insanda həzz hormonunun ifrazını gücləndirir, baş beyin elektromaqnit dalğalarının amplitudunu azaldır. Alimlər araşdırma zamanı beyin sahələrinin aktivlik şəklini almaq üçün maqnit rezonans vasitəsilə beyni skanlaşdırırlar.

Bethovenin, Şumanın, Şopenin, Baxın əsərləri dinləndikdən sonra beyin qabığının müəyyən sahələri oyanıqlı vəziyyətə keçirlər. Amma Motsartın əsərlərinə qulaq asdıqdan sonra beyin qabığının bütün sahələri, o cümlədən hərəkət koordinasiyası, görmə, şüurun ali proseslərini idarə edən və məkanda dərk etməni nizamlayan mərkəzlər aktivləşirlər.

Motsartın yaratdığı şedevrlər arasında "İki fortepiano üçün sonata" (do major) xüsusi yer tutur. Bu musiqini dinləmək insanın beyin aktivliyini yüksəldir.



2 dəfə cərəyan vurdu, sağ qaldı

İki dəfə cərəyan vuran və 30 metr hündürlükdən yerə düşən kişi sağ qalıb. Olay anının videosu internetdə yayılıb. Roliki 4 min nəfərə yaxın insan izləyib. Zərərcəkmişin adı və insidentin baş verdiyi məkan barədə hər hansı açıqlama verilmir. "Daily Mail"-in xəbərinə görə, qaradərili kişinin hansısa servis şirkətində çalışdığı aydınlaşır. Amma o, cərəyan vurandan sonra qısa müddət çəşməli yaşasa da, tez toparlanır və heç nəyi sındırmır.

Bu adam 110 plastik əməliyyat keçirib

Los-Anceles sakini özünü yadplanetliliyə bənzətmək üçün 110 plastik cərrahiyyə əməliyyatı keçirib. Bu barədə lenta.ru "Daily Mirror"-a istinadən xəbər verib. 22 yaşlı Vinni Ohh ilk dəfə plastik cərraha 5 il öncə müraciət edib. O, həmin vaxt dodaqlarını şişirtmək istəyib. Ondan sonra isə növbə ilə alınun, yanaqlarının və üzünün quruluşuna da müəyyən korreksiyalar edib. Bundan başqa, elə təkcə dodaqlarının quruluşunu dəyişmək üçün 5 dəfə əməliyyat keçirib. Yadplanetlilərə bənzəmək üçün Ohh gözünə də qara kontakt linza taxır. Bundan başqa, onun dirnaqları tax-



madır, saçları isə parlaq rənglərlə rənglənib. Onun bu günə qədər həyata keçirdiyi

və bundan sonra planlaşdırıldığı əməliyyatların məbləği 160 min dollardır.

Hamilələrə gündəlik qəhvə norması - 200 qram...



Hamilələrə çox qəhvə içmək məsləhət görülmür. Amerikan alimləri sübut etmişdilər ki, gündə 200 qram qəhvə hamilə qadınlarda erkən doğum və ya heç bir digər qüsurla yaranma risklərini artırır.

Gün ərzində az bir miqdarda kofein erkən doğuma və ya düşük ehtimalına hər hansı bir təsiri müşahidə olunmur və bu faktları nəzərə alaraq, gündə bir fincan qəhvənin heç bir zərərli təsiri olmayacağına xanımlarımıza anlatmalıyıq. Qəhvə dünyada ən çox

içilən içkilərdən biridir və eyni zamanda onun tərkibindəki kofein psixoaktiv maddələr içində ən çox istifadə olunanlar sırasındadır. Kofeinin yaratdığı bəzi effektlər, məsələn həyəcan, digər kokain və anfitomin kimi psixotrop maddələrin effektindən fərqlənir. Gündəlik qəhvə norması 300 qramdır. Bu təxminən 3-4 fincan deməkdir.

Kofeinin mənbəyi yalnız qəhvə deyil. 5-6 fincan çayda 300 mg kofein var. Orta şokolad plitəsində isə bu təxminən 35 mg-dir. Bəzi ağriəkəsicilərdə də həmçinin kofein var ki, bu da onları baş ağrısı ilə mübarizədə 40% daha effektiv edir. Həblərdəki kofein diapazonu 16 mg-dan 200 mg-a kimi dəyişir. Bu günə kimi heç bir alim sübut etməyib ki, qəhvə daha çox xeyirlidir, nəinki ziyan və yaxud əksi. Ona görə də qəhvəni içməyi məsləhət görmək olar. Lakin bu müvəqqətidir. Həmçinin, kofeinin ziyanlı olduğunu düşünənlər və sağlamlıqlarını qorumaq üçün qəhvədən imtina edənlər həkimləri ilə məsləhətləşib sağlamlıqlarını qorumağın daha effektiv yollarını tapırlar.



QOÇ - İxtiyarınızda olan bu təqvimdən qeyri-adi heç nə gözləməyin. Necə deyərlər, başınızı aşağı salıb adi işlərlə məşğul olun. Hər dedi-qoduya ciddi yanaşmayın. Daxili orqanlarınızı qoruyun!



BUĞA - Maraqlı sövdələşmələr aparmaq üçün kifayət qədər məhsuldar gündür. Qarşı tərəf sizin bütün təkliflərinizə müsbət rəy bildirəcək. Amma gərək lovgalıqdan uzaq olasınız.



ƏKİZLƏR - Gün boyu Ay bürcünüzdə olsada, bunun nəzərdə tutduğunuz işlərin həyata keçməsinə maneçiliyi olmayacaq. Əksinə, bütün planlarınız reallığa yaxınlaşacaq. Qıdınıza fikir verin.



XƏRÇƏNG - İş üslubunda dönüş yaratmaq üçün şanslarınız artacaq. Bunun üçün ilk növbədə ədalət prinsiplərinə riayət etməyiniz tələb olunur. Özünüzü həmkarlarınızdan daha üstün tutmayın.



ŞİR - Bir qədər problemli gün hesab etmək olar. Çünki bir tərəfdən səhhətinizdə çətinliklər, digər tərəfdən pulsuzluq ovqatınızı korlaya bilər. Heç olmasa münasibətləri tənzimləyin.



QIZ - Həddindən ziyadə yorğun bir gün yaşamağa olacaqsınız. Üzərinizə düşən vəzifələrin məsuliyyətini dərk etməyə çalışın. Həmkarlarınızla yerli-yersiz mübahisəyə girişməyin.



TƏRƏZİ - Təxminən saat 16-ya qədər gərgin situasiyalarla üzləşə bilərsiniz. Odur ki, oturub-durduğunuz adamların kimliyini götür-qoy edin. Etibar etmədiyiniz kəslərə mühüm sirlərinizi verməyin.



ƏQRƏB - Astroloji göstəricilər maliyyə durumunuzun yaxşılaşacağını bəyan edir. Münasibətlər zəminində isə vəziyyət bir qədər gərginləşə bilər. Mübahisədən yayın.



OXATAN - Nəhayət ki, neçə gündən bəri davam edən üzüntülü anlarınız arxada qalacaq. Təxminən saat 11-dən etibarən şəxsi işlərinizdə böyük dönüş baş qaldıracaq. Çətinlikdən qorxmayın.



OĞLAQ - Sevindirici hadisələr yolunuzu gözləyir. Ola bilsin ki, ağılınıza gətirmədiyiniz istiqamətdən işgüzar təkliflər də alarsınız. Vaxtınız olsa, müqəddəs yerlərə mütləq baş çəkin.



SUTÖKƏN - Yaxşı olar ki, əsas vaxtınızı fəaliyyətə yönəldəsiniz. Çünki digər sahələrdə xoşagəlməz hadisələr mümkündür. Pulla bağlı bütün planlarınızı təxirə salın. Uzaq yola çıxmayın.



BALIQLAR - Ünsiyyətdə olduğunuz hər bir kəslə, ələlxusus da doğmalarınızla mehriban davranın. Nəzərə alın ki, qarşılıqlı hörmət sizə səmərə verə bilər. Qaranlıq havada daha çox evdə olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Bir dəqiqədə əli ilə 302 qoz sındırdı

Çinli Li Veyzyun dünya rekorduna imza atıb. O, bir dəqiqə ərzində əli ilə 302 qoz sındırıb. CGTN telekanalının videoreoliki YouTube kanalında yerləşdirilib. Sputnik xəbər verir ki, Veyzyun kinq fu üzrə ustadır. O, idman incəsənəti ilə 27 ildir ki, məşğul olur. Məhz bu oyun sayəsində onun sağ əli soldakından daha böyükdür. Ümumiyyətlə, digər insanlarla müqayisədə onun sağ əli daha böyük sayılır. Veyzyun oktyabrın axırında bir dünya rekorduna imza ataraq, dəqiqədə 212 qoz sındıran hindistanlıya qalib gəlib və onun rekordunu təzələyib.



Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dəqiqə" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.